

PROVEDBENI PROGRAM ZA RAZDOBLJE 2022.- 2025.

GRAD HVAR

Sadržaj:

1. Uvod	4
1.1. Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa	4
1.2. Zakonodavni okvir	5
1.3. Strateški okvir	5
2. Vizija, mandat i misija	7
3. Razvojne potrebe i potencijali – SWOT analiza	8
3.1. Osnovni podaci	8
3.1.1. Položaj i smještaj	8
3.1.2. Gradska uprava i digitalizacija	9
3.1.3. Proračun	12
3.1.4. Opća infrastruktura	15
3.1.4.1. Prostorno planiranje i infrastruktura	15
3.1.4.2. Cestovna, zračna i pomorska infrastruktura	17
3.1.4.3. Upravljanje otpadom	19
3.1.4.4. Vodoopskrba i odvodnja	20
3.1.4.5. Gradska groblja	26
3.1.4.6. IKT infrastruktura	26
3.1.4.7. Obnovljivi izvori energije	28
3.2. DRUŠTVO	29
3.2.1. Demografski pokazatelji	29
3.2.2. Predškolski odgoj i školsko obrazovanje	32
3.2.3. Kulturna baština	34
3.2.4. Muzejska aktivnost	35
3.2.5. Civilno društvo	36

3.2.6.	Sport	38
3.2.7.	Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	40
3.3.	GOSPODARSTVO	41
3.3.1.	Indeks razvijenosti	41
3.3.2.	Tržište rada	42
3.3.3.	Poduzetništvo	43
3.3.4.	Poljoprivreda	43
3.3.5.	Turizam	44
4.	Prioriteti djelovanja u području nadležnosti Grada	48
5.	Usklađenost prioriteta s ciljevima nacionalne razvojne strategije	49
6.	Mjere, aktivnosti i razvojni projekti	50
6.1.	SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo	50
6.2.	SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom	52
6.3.	SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život	53
6.4.	SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji	54
6.5.	SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj	55
6.6.	SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	55
6.7.	SC 10. Održiva mobilnost	57
6.8.	SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	57
7.	Pokazatelji rezultata mjera	58
8.	Indikativni finansijski okvir za provedbu mjera	60
9.	Okvir za praćenje i izvještavanje	62

1. UVOD

1.1. Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa

Provedbeni program je kratkoročni akt strateškog planiranja, od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji izrađuje i donosi izvršno tijelo JLP(R)S. Kao provedbeni akt strateškog planiranja lokalne i regionalne razine, ima za cilj osigurati upravnim tijelima JLP(R)S, ali i ostalim dionicima samoupravne jedinice, učinkovit i djelotvoran alat za provedbu posebnih ciljeva i prioriteta djelovanja te ostvarenje postavljene vizije razvoja. U skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 123/17) izrada provedbenih programa je obavezna za JLP(R)S.

Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 89/18), definira sadržaj sadrži provedbenog programa JLP(R)S:

- viziju, mandat i misiju JLP(R)S za mandatno razdoblje izvršnog tijela,
- opis razvojnih potreba i potencijala koji će se nastojati adresirati provedbom akta,
- popis prioriteta djelovanja u području nadležnosti samoupravne jedinice s obrazloženjem za odabir,
- odabir posebnih ciljeva iz povezanih, hijerarhijski viših akata strateškog planiranja za čiju provedbu se u provedbenom programu razrađuju mjere,
- popis mera za provedbu odabranih posebnih ciljeva, s opisom,
- podatke o planiranom roku provedbe mera s utvrđenim ključnim aktivnostima i planiranim rokovima za postignuće istih,
- pokazatelje rezultata za svaku mjeru, s početnim i ciljnim vrijednostima za svaku pojedinu godinu tijekom razdoblja provedbe mjeru,
- indikativni finansijski okvir za provedbu mera, aktivnosti i projekata u kojem je potrebno procijeniti trošak provedbe pojedine mjeru i utvrditi poveznici na izvor financiranja (poveznici s programskom klasifikacijom proračuna JLP(R)S),
- okvir za praćenje i izvještavanje,
- druge relevantne podatke (podatke o doprinosu mera provedbi drugih obaveza).

Elementi sadržani u provedbenim programima JLP(R)S trebaju omogućiti praćenje ostvarenih rezultata i pravodobno uočavanje odstupanja od plana te ocjenu hoće li provedba utvrđenih mera imati željeni ishod ili će biti potrebne određene izmjene kako bi

se osiguralo ostvarivanje povezanih posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja JLP(R)S. Provedbeni program JLS-a moguće je ažurirati po potrebi u svrhu prilagođavanja promjenama u politici ili fiskalnom okruženju te nepredviđenim okolnostima.

1.2. Zakonodavni okvir

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 123/17) uređen je sustav strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj na svim razinama upravljanja (nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) te način pripreme, izrade, provedbe, izvješćivanja, praćenja provedbe i učinaka te vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Obveza izrade provedbenih programa JLP(R)S temelji se na odredbama istoimenog zakona. Vlada Republike Hrvatske je 2018. godine donijela Uredbu o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, broj 89/2018). Obvezni sadržaj provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisan je Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 89/18).

1.3. Strateški okvir

Provedbeni program Grada Hvara za razdoblje 2022.-2025. predstavlja kratkoročni strateški akt kojim će se definirati ciljevi, prioriteti i mjere te razvojni projekti Grada Hvara, a koji su usklađeni sa strateškim okvirom hijerarhijski viših akata, odnosno s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Nacionalna razvojna strategija RH usklađena je s ciljevima nove regionalne i kohezijske politike Europske unije za razdoblje 2021.-2027., a to su:

1. Pametnija Europa (*Smarter Europe*),
2. Zelena Europa bez ugljika (*Greener, low-carbon Europe*),
3. Povezanija Europa (*More connected Europe*),
4. Socijalnija Europa (*More social Europe*) i
5. Europa bliža građanima (*Europe closer to citizens*).

NRS definira četiri razvojna smjera i strateške ciljeve unutar njih koji trebaju pridonijeti da Hrvatska što bolje iskoristi svoje potencijale da se otklone gospodarske i društvene štete prouzročene globalnom krizom i potakne što brži oporavak Hrvatske.

Razvojni smjer 1. „Održivo gospodarstvo i društvo“

Strateški ciljevi:

- Konkurentno i inovativno gospodarstvo,
- Obrazovani i zaposleni ljudi,
- Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom,
- Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske.

Razvojni smjer 2: „Jačanje otpornosti na krize“

Strateški ciljevi:

- Zdrav, aktivan i kvalitetan život,
- Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji,
- Sigurnost za stabilan razvoj.

Razvojni smjer 3. „Zelena i digitalna tranzicija“

Strateški ciljevi:

- Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost,
- Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva,
- Održiva mobilnost,
- Digitalna tranzicija društva i gospodarstva.

Razvojni smjer 4. „Ravnomjeran regionalni razvoj“

- Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima,
- Jačanje regionalne konkurentnosti.

NRS je usklađen s višegodišnjem finansijskim okvirom EU te aktima strateškog planiranja povezanim s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021-2027. definiranim Odlukom o utvrđivanju akata strateškog planiranja povezanih s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine, rokova donošenja i tijela zaduženih za njihovu izradu (Vlada Republike Hrvatske, KLASA: 022-03/20-04/352, URBROJ: 50301-05/16-20-6).

2. VIZIJA, MANDAT I MISIJA

Vizija Grada Hvara

Vizija grada Hvara turistička je prepoznatljivost i atraktivnost po prirodnim ljepotama, povijesnim vrijednostima i suvremenim trendovima.

Misija Grada Hvara

Misija grada Hvara podrazumijeva zakonito i kvalitetno, racionalno i učinkovito djelovanje kako bi pridonijeli gospodarskom, društvenom i komunalnom razvoju grada poštujući načelo održivog razvoja te uvelike unaprijedili uvjete života i rada svih građana.

3. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI – SWOT ANALIZA

3.1. Osnovni podaci

3.1.1. Položaj i smještaj

Lokacija: Splitsko-dalmatinska županija

Površina: 75,5 km² (uključivo i morski dio 586,03 km²)

Broj stanovnika: 4.251 (prema Popisu stanovništva 2011.)

Slika 1 Geografski položaj Hvara na karti RH

Izvor: <https://hr.wikipedia.org/> (16.11.2021.)

Grad Hvar zauzima zapadni dio otoka Hvara te spada u otočnu mikroregiju u sklopu Splitsko-dalmatinske županije. Prostornu cjelinu „Otok Hvar“ uz grad Hvar još čine općine Jelsa i Sućuraj te grad Stari Grad.

Gradovi i općine ustrojeni su tako da objedinjuju naselja po osnovi lokalne samouprave i čine njihova upravno-administrativna, kulturno-povijesna i gospodarska središta.

Grad Hvar graniči s gradom Starim Gradom i općinom Jelsa na istoku, a na ostalim stranama ima morske granice s općinom Milna (otok Brač), gradom Visom i Dubrovačko neretvanskom županijom na jugu.

Jedinstven položaj grada Hvara koji je okrenut prema jugu, za razliku od susjednih općina Stari Grad i Jelsa koje su okrenute prema zapadu odnosno sjeveru, oduvijek je bila važna

konkurentska prednost ove nadaleko poznate nautičke luke. Južno od grada Hvara smješteni su Pakleni otoci što doprinosi sigurnosti luke grada Hvara i čini je zanimljivim i sigurnim nautičkim centrom na ovom dijelu Jadrana.

Pakleni otoci predstavljaju zaštićeni spomenik prirode u kategoriji značajnog krajobraza, tj. zaštićenog krajobraza. Hvar je smješten na sredini hrvatske obale Jadrana, na važnoj točki uzdužne i poprečne plovidbe Jadranskim morem, u središtu komunikacije sa Sredozemljem.

Područje Grada Hvara i statistički obuhvaća 8 naselja:

- Brusje,
- Hvar,
- Jagodna,
- Malo Grablje,
- Milna,
- Sveta Nedjelja,
- Velo Grablje i
- Zaraće.

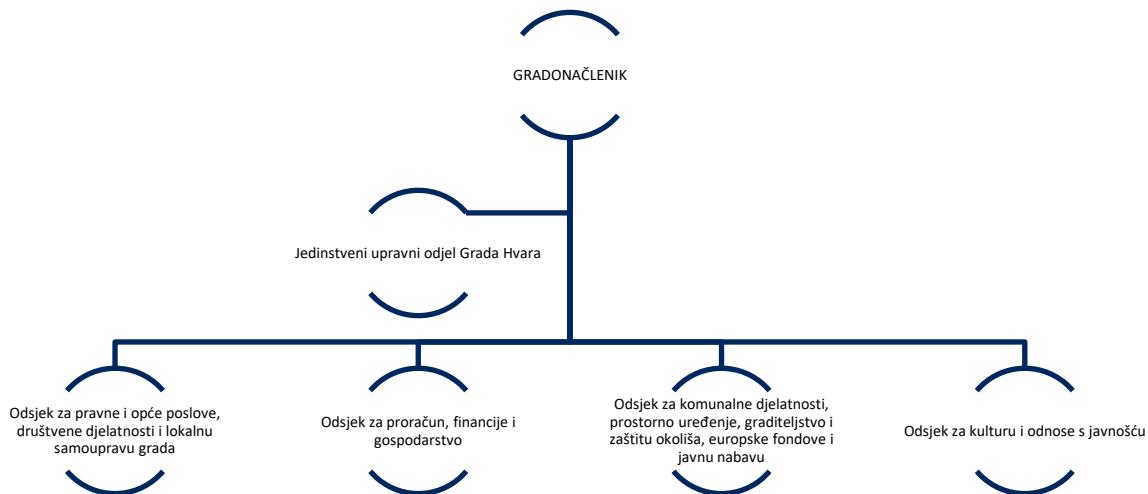
Staro naselje Malo Grablje nema stalnih stanovnika.

3.1.2. Gradska uprava i digitalizacija

Tijela grada su gradonačelnik i gradsko vijeće.

Grad ima jedan jedinstveni upravni odjel i četiri odsjeka.

Grafikon 1 Gradska uprava

Izvor: <https://hvar.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Gradsko vijeće broji 13 članova od kojih je jedan predsjednik i dva podpredsjednika, a ostali su vijećnici.

Jedinstveni upravni odjel Grada Hvara vodi pročelnik.

Odsjek za pravne i opće poslove, društvene djelatnosti i lokalnu samoupravu uz voditelja Odsjeka ima još i višeg savjetnika za imovinske i poravne poslove te višeg referenta za uredsko poslovanje.

Odsjek za proračun, financije i gospodarstvo uz voditelja Odsjeka ima još i stručnog suradnika za proračun i financije, referenta za financije i blagajničko poslovanje, referent za financije i blagajničko poslovanje, referenta za komunalnu i druge naknade, višeg referenta za gospodarstvo, referenta za javne površine, spomeničku rentu i druge naknade.

Odsjek za komunalne djelatnosti, prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, europske fondove i javnu nabavu uz voditelja Odsjeka ima još i višeg savjetnika za prostorno uređenje, graditeljstvo i uređenje grada, jednu višu savjetnicu za europske i nacionalne fondove, strateško planiranje i zaštitu okoliša, jednu višu savjetnicu za komunalno gospodarstvo i graditeljstvo dva viša referenta za komunalno gospodarstvo. Tu je još i jedan komunalni redar, prometni redar te dva komunalna izvidnika.

Odsjek za kulturu u odnose s javnošću ima voditelja Odsjeka.

Grad Hvar uključen je u rad LAG-a Škoji. U rad LAG-a uključeno je 7 jedinica lokalne samouprave: Hvar, Stari Grad, Jelsa, Sućuraj, Komiža, Vis i Šolta. LAG je osnovan u ožujku 2011. godine kao udruga građana čiji su osnivači jedinice lokalne samouprave, lokalne javne ustanove, predstavnici lokalnog poslovnog sektora te udruge građana. Temeljna zadaća LAG-a je promicanje ruralnog područja te unaprjeđenje interesa od važnosti za područje LAG-a, s naglaskom na mogućnost korištenja sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.

Grad je uključen i u rad FLAG-a Škoji. Lokalna akcijska grupa u ribarstvu Škoji djeluje na području arhipelaga otoka Hvara, Visa i Šolte gdje ribarstvo i akvakultura predstavljaju tradicionalno važne gospodarske grane. Kako bi adekvatno valorizirali ribarstvo, akvakulturu, prirodnu i kulturnu baštinu, znanja i vještine vezane za ribarstvo te potaknuli njihov daljnji razvoj, gradovi Hvar, Vis, Stari Grad i Komiža te općine Jelsa, Sućuraj i Šolta, predstavnici gospodarskog sektora ribarstva i lokalnih udruga dana 17. lipnja 2016. godine osnivaju Lokalnu akcijsku skupinu u ribarstvu Škoji, skraćeno FLAG Škoji.

Lokalna akcijska skupina u ribarstvu (eng. FLAG Fisheries Local Action Group) predstavlja partnerstvo predstavnika gospodarskog, civilnog i javnog sektora određenog ribarstvenog područja koje je osnovano s namjerom izrade lokalne razvojne strategije u ribarstvu (LRSR) i provedbe projekata sukladno LEADER/CLLD metodologiji pri čemu koristi alokaciju Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo.

Grad Hvar ima razvijenu infrastrukturu za elektroničku komunikaciju. Cilj je dodatno razvijati pozitivne stečevine dosadašnjeg razvoja širokopojasnog pristupa, prikrivenost pristupnim mrežama sljedeće generacije što će omogućiti pristup bržem internetu. Uvođenje širokopojasnih usluga u različitim segmentima pridonosi poboljšanju njihove učinkovitosti.

Grad Hvar ulaze u digitalizaciju poslovnih procesa te isti trend planira zadržati i u narednom period kroz uvođenje visoke tehnologije u poslovanju, posebice u upravljanju dokumentima, javnim uslugama i vođenju projekata.

3.1.3. Proračun

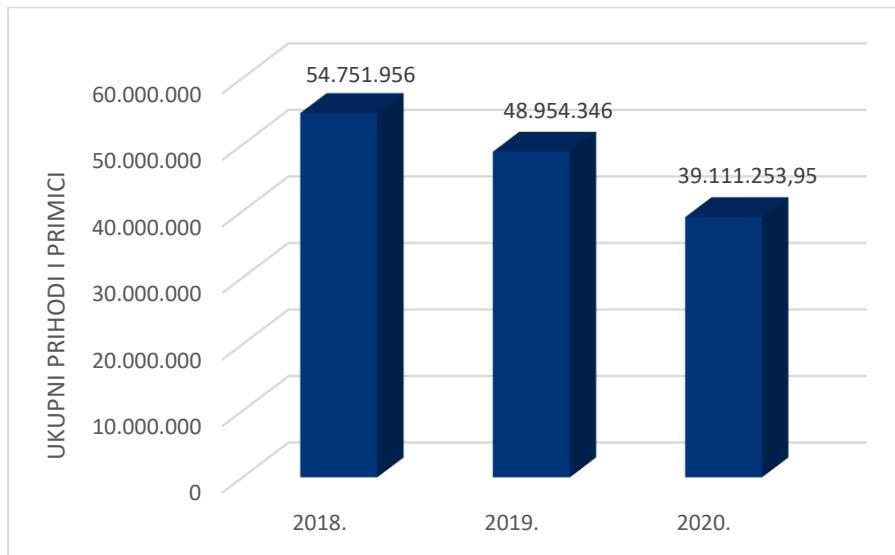
Proračun jedinice lokalne samouprave je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdatci jedinice samouprave za jednu godinu, u skladu sa zakonom i odlukom donesenom na temelju zakona, a donosi ga njezino predstavničko tijelo. Svrha proračuna je da odredi jasan, logičan plan za alokaciju resursa JLS-a programima pružanja osnovnih javnih usluga. Važnost proračuna ogleda se u tome što ima ulogu strateškog dokumenta, finansijskog plana, pravnog akta te pouzdanog vodiča za upravljanje JLS-om.

Tablica 1 Ostvareni prihodi i primici Grada Hvara za razdoblje 2018.-2020.

Kto	Opis	2018.	2019.	2020.
6	Prihodi poslovanja	54.731.249	48.932.765	33.476.357
61	Prihodi od poreza	22.643.191	24.114.706	12.568.751
62	Doprinosi (AOP 040+043+045)	0	0	0
63	Pomoći iz inozemstva (darovnica) i od subjekata unutar opće države	10.739.270	2.065.313	6.449.890
64	Prihodi od imovine	5.982.340	6.535.940	4.734.958
65	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	8.174.077	6.616.865	5.195.675
66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i od donacija	6.796.879	9.367.304	4.386.487
67	Prihodi iz proračuna	0	0	0
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	395.492	232.637	140.59
7	Prihodi od prodaje nefinansijske imovine	20.707	21.581	202.329
71	Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	0	12.014	191.894
72	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	20.7070	9.567	10.435
	UKUPNI PRIHODI	54.751.956	48.954.346	33.678.686
8	Primici od finansijske imovine i zaduživanja	0	0	5.432.568
	UKUPNI PRIHODI I PRIMICI	54.751.956	48.954.346	39.111.254

Izvor: <https://hvar.hr/> (23.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Grafikon 2 Ukupni prihodi i primici Grada za razdoblje 2018.-2020.

Izvor: <https://hvar.hr/> (23.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Iz gornje tablice i grafičkog prikaza primitaka proračuna Grada Hvara vidljivo je da:

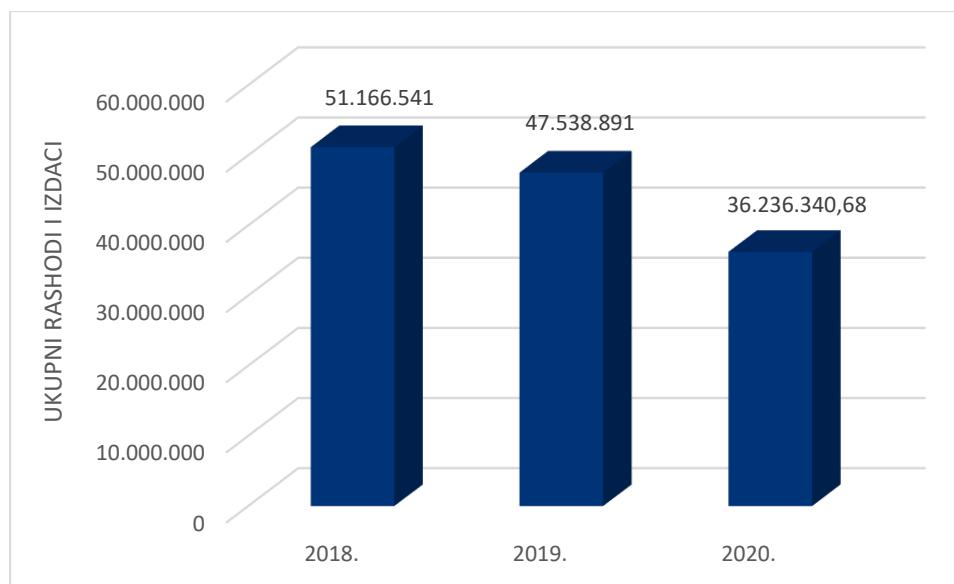
- Prosječni ukupni prihodi i primici Grada Hvara u promatranom razdoblju iznose 47.605.852 HRK. U 2020. godini zabilježen je pad od 28,57% u odnosu na 2018. godinu.
- Prihodi poslovanja pokazuju tendenciju pada tijekom promatranog razdoblja od 2018.-2020. godine. Udio poslovnih prihoda u ukupnim prihodima i primicima prosječno je 95,17%.
- Prihodi od poreza s prosječnim udjelom od 42,73% u poslovnim prihodima pokazuju konzistentnost tijekom promatranog razdoblja uz značajniji pad u 2020. te prosječno na godišnjoj razini iznose oko 20 milijuna HRK.
- Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u prosjeku sudjeluju u prihodima poslovanja s 14,66%.
- Prihodi od imovine u prosjeku sudjeluju u prihodima poslovanja s 12,81%.
- Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija prosječno su iznosili 6.850.223 HRK, tj. činili su u prosjeku 14,89% poslovnih prihoda.
- Kazne, upravne mjere i ostali prihodi prosječno su u promatranom razdoblju iznosili 256.242 HRK, tj. činili su 0,54% poslovnih prihoda.
- Prihodi od prodaje nefinancijske su za promatrano razdoblje u prosjeku iznosili 81.539 HRK i činili su 0,20% ukupnih prihoda i primitaka.

Tablica 2 Ostvareni rashodi i izdaci Proračuna Grada Hvara za razdoblje od 2018.-2020.

Kto	Opis	2018.	2019.	2020.
3	Rashodi poslovanja	34.070.720	31.492.188	23.536.084
31	Rashodi za zaposlene	7.123.237	6.861.578	6.959.013
32	Materijalni rashodi	18.880.595	17.150.298	10.697.816
34	Financijski rashodi	116.536	98.494	319.796
35	Subvencije	0	0	0
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	1.732.873	1.510.412	1.117.062
37	Naknade građanima i kućanstvima	500.782	572.257	584.197
38	Ostali rashodi	5.716.697	5.299.149	3.858.200
4	Rashodi za nabavu nefinansijske imovine	17.095.821	16.046.703	12.700.257
41	Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	417.696	2.624.965	121.068
42	Rashodi za nabavu proizv. dugotrajne imovine	6.800.626	7.622.777	5.777.398
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinansijskoj imovini	9.877.499	5.798.870	6.801.791
	UKUPNI RASHODI	51.166.541	47.538.891	36.236.341
5	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0	0	0
	UKUPNI RASHODI I IZDACI	51.166.541	47.538.891	36.236.341

Izvor: <https://hvar.hr/> (23.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Grafikon 3 Ukupni rashodi i izdatci Grada za razdoblje 2018.-2020.

Izvor: <https://hvar.hr/> (23.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Iz prikazane tablice i grafikona sa rashodima i izdatcima proračuna vidljivo je da:

- Prosječni ukupni rashodi i izdaci Grada Hvara u promatranom razdoblju iznose 44.980.591 HRK.
- Ukupni rashodi i izdatci se u promatranom razdoblju iz godine u godinu smanjuju. Kada se uspoređuje 2020. godina s 2018. uočava se smanjenje u postotku od 29,18%.
- Prosječni rashodi poslovanja tijekom promatranog razdoblja su 29.699.664 HRK te čine u prosjeku 65,93% ukupnih rashoda i izdataka.
- Materijalni rashodi prosječno iznose 51,78% ukupnih rashoda poslovanja.
- Rashodi za zaposlene prosječno iznose 24,09% ukupnih poslovnih rashoda.
- Financijski rashodi prosječno čine 0,67% ukupnih poslovnih rashoda.
- Pomoći dane u inozemstvo prosječno čine 4,88% ukupnih poslovnih rashoda.
- Naknade građanima i kućanstvima prosječno čine 1,92% ukupnih poslovnih rashoda, dok ostali rashodi čine 16,67% ukupnih poslovnih rashoda.
- Rashodi za nabavu nefinancijske imovine prosječno su u promatranom razdoblju iznosili 15.280.927 HRK tj. činili su u prosjeku 34,07% ukupnih rashoda i izdataka.

Tablica 3 Proračunski plan Grada Hvara za 2021. godinu .

Planirani prihodi	
2021.	36.557.750

Izvor: <https://hvar.hr/> (23.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.1.4. Opća infrastruktura

3.1.4.1. Prostorno planiranje i infrastruktura

Prostorni plan uređenja osnovni je dokument prostornog uređenja kojim se sukladno načelima prostornog uređenja uređuje svrhovita organizacija, korištenje i namjena prostora te uvjeti za uređenje, unaprjeđenje i zaštitu prostora Grada. Uspješno i odgovorno planiranje prostornim uređenjem svakako doprinosi napretku cijelog društva.

U PPUG Hvara određene su sljedeće osnovne namjene prostora:

I POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE:

1. Površine za razvoj i uređenje (građevinska područja)

1.1. Površine za razvoj i uređenje naselja:

- izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskog područja mješovite namjene naselja

- javna i društvena namjena
- ugostiteljsko turistička namjena u naselju
- poslovna, pretežito komunalna namjena u naselju
- šport i rekreacija
- javne zelene površine i pejzažno zelenilo
- groblja

1.2. Površine za razvoj i uređenje izvan naselja uključuju sljedeće namjene:

- gospodarska namjena - ugostiteljsko turistička
- gospodarska namjena – poslovna
- sport i rekreacija

2. Negađevna područja

- rekreacija
- gospodarske šume
- zaštitne šume
- šume posebne namjene
- poljoprivredno tlo kategorije "ostala obradiva tla"
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište

3. Ostale površine

- površine infrastrukturnih sustava
- more

II PROMETNE POVRŠINE

1. Cestovni promet: javne ceste

2. Pomorski promet:

- luke javnog prometa – međunarodnog značaja, županijskog značaja, lokalnog značaja
- luke posebne namjene - luke nautičkog turizma – marina, - športske luke

3. Zračni promet: helidromi

U obuhvatu PPUG u slijedeće građevine od važnosti za državu:

- državna cesta br. 116 Hvar – Milna – Stari Grad (trajektna luka/obilaznica) - Sućuraj
- luka Hvar - morska luka za potrebe državnih tijela
- lokacija za sunčevu elektranu Hvar – planirana
- vodoopskrbni sustav Omiš-Brač-Hvar-Vis-Šolta – podsustav Hvar
- glavna meteorološka postaja Hvar

U obuhvatu PPUG su sljedeće građevine od važnosti za županiju:

- županijska cesta br.6252 Hvar (D116) - Brusje - Stari Grad (D116)
- županijska cesta br.6203 Uvala Mala Grška - Ž6269
- županijska cesta br.6269 Vira – Hvar (D116)
- županijska cesta br. 6280 Dubovica (D116) – Sv. Nedjelja (L67190)
- luka Hvar - županijska luka za javni promet
- luka nautičkog turizma - marina Palmižana, Sv. Nedilja
- športske luke – Mala Garška, Križna luka, Stiniva, Jagodni Bad
- TS 35/10 Hvar
- TS 110/10(20)kV Hvar - planirana
- helidrom Smokovik
- helidrom Palmižana
- iskrcajna mjesta za prihvrat ribe – Hvar, Vira, Sv.Nedilja
- sustav odvodnje otpadnih voda Grada Hvara
- infrastrukturni koridori podmorskih cjevovoda
- sidrišta

3.1.4.2. Cestovna, zračna i pomorska infrastruktura

Infrastruktura grada Hvara dobro je razvijena, međutim potrebna su poboljšanja što se tiče pomorske povezanosti s kopnjom (u sezoni i van sezone), a isto tako potrebno je unaprijediti cestovnu povezanost grada Hvara s ostalim mjestima na otoku.

Područjem Grada Hvara prolazi jedna državna cesta, a to je državna cesta D116 Hvar – Milna – Stari Grad (trajektna luka) – Sućuraj s pripadajućom zaobilaznicom Grada Hvara. Ona je punom dužinom asfaltirana, no trenutno su na nekim dionicama potrebna poboljšanja. Nadalje, na području Grada Hvara nalaze se i četiri županijske ceste koje su većim dijelom asfaltirane i većinom udovoljavaju prometnim potrebama stanovništva.

Tablica 4 Županijske ceste na području Grada Hvara

Red.br.	Naziv ceste	Pružanje ceste
1	županijska cesta Ž6203	Uvala M. Garška - Ž6269
2	županijska cesta Ž6252	Hvar (D116) - Brusje - Stari Grad (D116)
3	županijska cesta Ž6269	Vira - Hvar (D116)
4	županijska cesta Ž6280	Dubovica (D116) - Sv. Nedjelja (L67190)

Izvor: <https://hvar.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Na području Grada Hvara nema lokalnih cesta. U strukturi prometnica većinu čine nerazvrstane ceste, gotovo 65%.

Tablica 5 Udio pojedinih vrsta cesta

Skupina razvrstanih cesta	Duljina na prostoru Grada (km)	Udio %
Državne	12,76	5,97
Županijske	30,31	14,19
Lokalne	0,00	0,00
Nerazvrstane ceste	170,55	79,84
Ukupno:	213,62	100,00

Izvor: <https://hvar.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Poseban problem kojemu se treba sustavno pristupiti jest parkiranje. Problem parkiranja posebno je izražen za vrijeme glavne turističke sezone (ljeti). Najveći broj uređenih parkirališnih mjeseta (oko 270) nalazi se na parkiralištu „Dolac“ koje je smješteno uz samu gradsku jezgru. Postoji još nekoliko manjih parkirališnih površina koje su namijenjene za potrebe hotela, kao što su: parkiralište iznad hotela Amfora, te uz hotele „Sirena“ i „Bodul“. Uređena parkirališna mjeseta jedva zadovoljavaju ukupne potrebe gravitacijskog prostora grada Hvara i izvan sezone, dok je u sezoni problem parkirališta iznimno izražen. Dodatni problem tijekom sezone jest i to što neki hoteli uopće ne raspolažu s parkirališnim prostorom uz sami hotel te to što vlasnici privatnog smještaja nemaju riješeno parkiranje gostiju na vlastitim česticama. Uz to, parkiranje uz plaže u ljetnim mjesecima također nije sustavno riješeno te se rješenja svode na privatne inicijative na česticama u blizini plaža ili na improvizirano parkiranje vozila duž postojećih prometnica čime se ugrožava prometna sigurnost i stanovnika i gostiju. Stoga bi se ovom problemu trebalo pristupiti planiranjem i izgradnjom javnih parkirališta i javnih garaža po uzoru na neke druge mediteranske gradove.

Na području Grada Hvara ne postoji zračna luka za zrakoplovni promet, ali postoje dva heliodroma koji se pretežito koriste u svrhu hitne medicinske pomoći, to su:

- helidrom „Smokovik“,
- helidrom „Palmižana“.

Prema Nacrtu programa održivog razvijanja otočne skupine Hvar (PORO HVAR) iz 2005. spominje se kako prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije predviđa izgradnju zračne luke na lokaciji Plošnik koja bi trebala imati kategoriju 2C (prema preporukama ICAO) s dužinom slijetne staze 1400 m, širine 30 m, s ukupnom površinom zračne luke od 486.000

m². Osim toga, u istom dokumentu spominje se i izgradnja sportskog uzletišta u općini Sućuraj na lokaciji Grabak u ukupnoj površini 20 – 25 ha. Helidrom „Jelsa“ započeo je s radom početkom rujna 2014. nudeći po vrlo povoljnim cijenama prijevoz hidroavionima tako da se na taj način osigurala zračna povezanost Split – otok Hvar (Jelsa), ali je usluga prometa hidroavionima prekinuta 2016. godine. Na području Grada Hvara nalazi se jedna luka od značaja za javni promet županije te za potrebe državnih tijela. Prema podacima Lučke uprave Splitsko-dalmatinske županije, površina pristaništa u ovoj luci iznosi 1410 m². Trenutna dužina pristaništa je 235 m. Osim za potrebe javnog prometa, luka naselja Hvar u glavnoj turističkoj sezoni koristi se i kao priveziste za jahte te kao pristan turističkih brodova, stoga bi se trebalo sustavno pristupiti rješavanju prometne prenapučenosti u luci za vrijeme turističke sezone. Osim toga, veliki problem je u tome što ova luka služi kao luka putničkog prometa bez mogućnosti ukrcanja/iskrcanja vozila zbog neodgovarajućeg uređenja operativne obale. Stoga su gosti pri dolasku vlastitim vozilima prisiljeni koristiti trajektno pristanište u Starom Gradu. Uz luke sa županijskim i lokalnim značajem, na području Grada Hvara PPUG Hvara predviđa više luka s posebnom namjenom od kojih je jedna izgrađena marina u Palmižani, te nekoliko sportsko-rekreacijskih luka.

Tablica 6 Popis luka i njihov značaj

Luke	Značaj/ namjena	Naziv
Luke javnog prometa	- županijskog značaja	- naselje Hvar
	- lokalnog značaja	- uvala Vira
Luke s posebnom namjenom	- nautički turizam (marina)	- Palmižana
	- sportsko-rekreacijske luke	- Mala Garška, Križna luka, Vira
	- privezita	- uvala Podstine, uvala Milna, Stiniva

Izvor: <https://hvar.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.1.4.3. Upravljanje otpadom

Posebno veliku opasnost po okoliš, a time i za daljnji razvoj turizma na otoku, predstavlja odlaganje otpada čija trenutačna rješenja ne odgovaraju potrebnim ekološkim standardima. Sadašnje odlagalište otpada za grad Hvar nalazi se 2 kilometra sjeverno od grada i u pogonu je od 1959. godine te se na njega odlažu sve vrste otpada i trenutno je odlagalište pred saturacijom. Prema Planu gospodarenja otpadom za Splitsko-dalmatinsku županiju iz 2008. godine, bilo je predviđeno da se do 2010. godine izgradi Centar za gospodarenje otpadom u Lećevici za područje cijele županije, a grad Hvar trebao bi imati 8 zelenih otoka te još po jedno odlagalište za glomazni, zeleni, građevinski otpad i veliko reciklažno dvorište odakle bi se otpad odvozio u Centar za gospodarenje otpadom.

Sakupljanje otpada vrši komunalna tvrtka Komunalno Hvar d.o.o. Glavna djelatnost poduzeća je skupljanje i odvoz neopasnog otpada. Osnivači komunalnog poduzeća je Grad Hvar.

3.1.4.4. Vodoopskrba i odvodnja

VODOOPSKRBA

Opskrbu pitkom vodom na području cijelog otoka Hvara vrši trgovačko društvo Hvarske vodovod d.o.o., Jelsa. Otok Hvar se opskrbljuje vodom iz više izvora:

- vlastitih izvorišta u Jelsi i Starome Gradu čija izdašnost uvelike ovise o hidrološkoj godini. Crpilište Libora daje od 20-40 l/s, "Vir" daje 3-6 l/s i "Garmica" daje 12-18 l/s (ta crpilišta se koriste tijekom ljeta);
- regionalnog sustav Omiš - Brač - Hvar - Vis (stavljen u funkciju 1986. godine), iz uređaja za pročišćavanje "Zagrad" na Cetini te podmorskim cjevovodima preko otoka Brača (oko 110 l/s gravitacijom);
- sustav Vodovoda Makarska (do 5l/s) podmorskim cjevovodom "Duba - Sućuraj".

Dakle, ukupno raspoložive količine vode na otoku Hvaru variraju od 150-179 l/s. Društvo svoju osnovnu djelatnost danas obavlja sa 40-tak zaposlenika koji održavaju cjelokupni sustav od oko 270 km cjevovoda različitih profila oko 9.500 vodovodnih priključaka.

Slika 2 Shematski prikaz dijela vodoopskrbnog sustava otoka Hvara

Izvor: <https://hvar.hr/> (17.12.2021.)

Centralni dio sustava

U centralnu vodospremu otoka Hvara - "Tatinja" dolazi voda iz rijeke Cetine, koja se miješa sa vodom iz izvora u Jelsi - crpilišta "Libora" (prosječne izdašnosti oko 20-40 l/s). U Jelsi se također nalazi i izvorište "Vir" (cca 3-6 l/s) koje se upotrebljava povremeno u tijeku ljetnog razdoblja. Na putu od Oskorušice do Tatinje nalazi se odvojak za vodospremu "Basina" koja opskrbljava naselje Basina. Iz glavne vodospreme "Tatinja" vodom se preko mjesnih vodosprema "Gospa" i "Burkovo" opskrbljuje mjesto Jelsa, odnosno preko vodospreme "Vrboska" se opskrbljuje mjesto Vrboska.

Vodocrpilište i procrpna stanica Libora

Tijekom 1965.-te godine izgrađena je kaptaža i crpilište "Libora", koja je 2002. godine obnovljena te je izgrađena moderna crpna stanica "Libora" koja ima dvije funkcije. Jedna je crpljenje vode iz kaptaže u vodospremu "Tatinja" gdje se miješa sa vodom iz Cetine, a druga je prepumpavanje tako izmiješane vode iz "Tatinje" u vodospremu "Pitve - Zavala". Naime, do 2002. godine se voda direktno iz kaptaže Jelsa crpila do vodospreme "Tunel" kojom se opskrbljuju mjesta Pitve, Vrisnik, Svirče, Vrbanj i Dol sa sjeverne, te Zavala, Ivan Dolac i Sv. Nedjelja sa južne strane otoka. Kako je izdašnost izvorišta "Libora" bila ograničenog kapaciteta, u špicama turističkih sezona, u ta je mjesta nerijetko dolazila voda povećanog saliniteta. Novim načinom upravljanja vodom od 2002. godine, dakle miješanjem vodom iz Cetine, nema više potrebe za crpljenjem "Libore" preko svojih mogućnosti te od tada sva naselja zapadnog dijela otoka dobivaju vodu jednake kvalitete.

Južni cjevovod

Na južnoj strani otoka Hvara tijekom 1963. godine izgrađen je južni cjevovod kojim voda stiže iz vodospreme Tatinja kota dna 85,80 mnm, kota preljeva 90,00 mnm u Jelsi sve do Grada Hvara. Danas taj cjevovod opskrbljuje sva naselja na južnoj strani otoka Hvara: Zavala, Ivan Dolac, Bojanić Bad, Jagodna, Sveta Nedjelja, koja (kao u ostalom i sva mjesta na otoku Hvaru) tijekom turističke sezone imaju povećanu potrošnju vode.

Vodosprema Hvar

Voda u Hvar dolazi 1964. kroz južni cjevovod (profila 200 mm) iz vodospreme "Tunel" (kota preljeva 207 m.n.v.) u prekidnu komoru "Hvar" (kota preljeva 91,2 m.n.v.), a iz nje u vodospreme "Hvar 1", "Hvar 2" i "Hvar 3" ukupne zapremnine 4.450 m³, izgrađene još u austrougarsko doba. Nakon probijanja tunela "Selca - Dubovica" cijev većeg kapaciteta (dijelom 350, a dijelom 300mm) opskrbljuje naselje Milna i grad Hvar. Nakon rekonstrukcije hvarske vodospreme 2003. godine, upotrebljavaju se novi materijali kao što su PEHD cijevi i INOX cijevi, umjesto starih salonitnih i čeličnih. Dakle, na zapadnom dijelu otoka Hvara, sva naseljena mjesta su opskrbljena vodom.

Iz vodospreme "Hvar 3" (kota dna 78,45 mm i kota preljeva 82,80 mm) do predmetne lokacije, odnosno područja koje se obrađuje ovim elaboratom, izgrađen je 1997. godine vodoopskrbni cjevovod profila 300 mm (nodularni lijev).

Prema podacima Hvarskog vodovoda Jelsa, broj priključaka u samom Gradu Hvaru iznosi:

- stanovništvo 2125,
- gospodarstvo 326,
- poljoprivreda 50.

Na cijelom području JLS Grada Hvara, broj priključaka iznosi:

- stanovništvo 2639,
- gospodarstvo 357,
- poljoprivreda 123.

Trenutačno je u izradi projektna dokumentacija kojom bi se osigurala vodoopskrba područja Sportsko rekreacijskog centra Šamoreta Dolac, objekta Tvrđava kulture – Fortica, te 7 vila iznad hotela Amfora. Navedeno područje se nalazi većoj visini iznad grada Hvara pa postojećim sustavom vodoopskrbe nije moguće osigurati zadovoljavajući tlak i količine na navedenom području.

U drugoj fazi rješavanja problema navedene zone planirana je izgradnja vodospreme kako bi se osigurala opskrba budećeg Zdravstvenog centra Hvar te eventualno buduće stambene izgradnje na tom području. Poboljšanje vodoopskrbe područja Šamoreta Dolac.

U tijeku je ishođenje uvjeta i izrada Idejnog projekta – „Idejni projekta Vodoopskrbe dijela grada Hvara – područje stambeno-turističkih objekata iznad hotela Amfora, dio područja Šamoreta Dolac te buduće stambene zone predviđene za poticajnu stanogradnju POS 1 i POS 2“, projektant Ratko Mustić, dipl.ing.građ, 4M PROJEKT d.o.o. Split.

ODVODNJA I PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA

U pripadajuća naselja grada Hvara spadaju Brusje, Malo Grablje, Milna, Sveta Nedjelja, Velo Grablje i Zaraće. Navedena naselja ne spadaju u Algomeraciju Hvar jer prostornim planovima sustav odvodnje, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda riješen posebnim sustavima odvodnje za svako navedeno naselje.

Prvi koraci u izgradnji sustava odvodnje otpadnih voda Hvara započeli su krajem 1960-ih godina. Godine 1971. pušten je u pogon prvi sustav za javnu odvodnju s 3 crpne stanice. Brigu o razvoju i održavanju sustava odvodnje je od samog početaka vodilo gradsko komunalno društvo. Radi usklađenja poslovanja društva Komunalno Hvar d.o.o. s odredbama Zakona o vodama, kojim se propisuje odvojenost vodnih usluga od ostalih komunalnih usluga i drugih djelatnosti, 1. siječnja 2016 je osnovana nova tvrtka Odvodnja Hvar d.o.o. koje je preuzeila sve djelatnosti vezane za održavanje i razvoj sustava javne odvodnje.

Prema podacima tvrtke Odvodnja Hvar, kanalizacijski sustav je mješovitog i razdjelnog tipa. Sustavom javne odvodnje prikupljaju se komunalne otpadne vode, u nekim dijelovima grada (uglavnom stari dio grada te starija naselja) prikupljaju se skupa s oborinskim vodama. Većim dijelom oborinske vode se prikupljaju odvojeno od kanalizacijskih voda i ispuštaju na javne površine - površinski otječu u more. S obzirom na geografske, topografske i urbanističke karakteristike, kanalizacijski sustav grada Hvara podijeljen je na četiri karakteristična slivna područja:

- sliv crpne stanice „Rotonda“,
- sliv crpne stanice „Majerovica“,
- sliv crpne stanice „Sirena“,
- sliv crpne stanice „Vira“.

Svaki od slivova, temeljem topografskih karakteristika može se promatrati zasebno u pogledu dispozicije oborinskih voda.

Kanalizacijski sustav grada Hvara sastoji se od:

- gravitacijskih kolektora,
- tlačnih cjevovoda,
- crpnih stanica, UPOV-a i
- Podmorskog ispusta.

Gravitacijski kolektori, čine najveći dio kanalizacijskog sustava grada Hvara prema kvantitativnom pogledu (starija izvedba od betonskih i azbestnih cijevi, novija izvedba od PE ili PEHD cijevi).

• Postojeći fekalni cjevovodi:	26.2100 m
• Fekalni cjevovodi u izgradnji:	896,0 m
• Postojeći oborinski kolektori:	2.706,0 m
• Oborinski kolektori u izgradnji:	1.015,0 m
• Postojeći fekalni kolektori koje je potrebno sanirati/snimiti:	3.730,0 m
• Postojeći vodoopskrbni cjevovodi:	29.437,0 m
• Fekalni kolektori koji su planirani za izgradnju:	1.680,0 m
• Oborinski kolektori koji su planirani za izgradnju:	700,0 m

U dio projektnog zadatka spada i geodetsko snimanje cca 3.730 m postojećih fekalnih kolektora kako bi se moglo odlučiti o načinu sanacije.

Osim geodetske snimke koja je gore navedena potrebno je izvršiti i snimanje kamerom - CCTV navedenih 3.730 m cjevovoda.

Jedan od problema sustava grada Hvara je i područje Podstine kojim prolazi kanalizacijska mreža, a koje spada u aktivno klizište. Proteklih godina izvršeno je nekoliko sanacija cjevovoda, a posljednjom sanacijom saniran je jedan dio klizišta tako da je u tom dijelu problem trajno riješen. Međutim, navedenim projektom nije riješeno kompletno klizište te se u budućnosti mogu očekivati problemi na cjevovodu koji prolazi kroz područje Podstina. Jedna od varijanti je rješenje klizišta u cijeloj duljini, dok je drugi mogući način rješenja preusmjeravanje glavnih kolektora sustava odvodnje drugim pravcima uz potrebu izgradnje dodatne crpne stanice.

Drugi veći problem sustava je oborinska odvodnja koja se miješa sa fekalnom odvodnjom, naročito u starom dijelu grada i koje dolaze na CS „Rotonda“ te se tlačnim cjevovodom pumpaju na uređaj. Drugi dio oborinskih voda dolazi sa područja „Podstine“ te gravitacijski dolaze na uređaj.

Kanalizacijski sustav grada Hvara je koncipiran na način da se otpadne vode putem sekundarnih i glavnih kolektora sakupljaju u crpnim stanicama, putem kojih se transportiraju na sjevernu stranu otoka, kroz dva hidrotehnička tunela, do lokacije uređaja za pročišćavanje UPOV Hvar. Kanalizacijski sustav grada Hvara ima sedam crpnih stanica, ujedno i sedam tlačnih cjevovoda: CS Rotonda, CS Majerovica, CS Sirena, CS Vira 1, CS Vira 2, CS 1 i CS 2.

Otpadne vode grada Hvara prikupljaju se i pročišćavaju na uređaju za pročišćavanje (I. stupanj pročišćavanja) izgrađenom na lokaciji sjeverozapadno od Hvara, a južno od uvale Vira, te ispuštaju u Hvarski kanal na lokaciji Galiola kod uvale Vira. Podmorski ispust – kopneni dio duljine L=1.221,27 m, podmorski dio duljine L=1.100,66 m sa difuzorom duljine 110 m na dubini od 62 m.

Hidrauličko i organsko opterećenje uređaja oscilira od cca 4000 ES (ekvivalentnih stanovnika) u zimskom periodu do cca 13 000 ES u ljetnom periodu. Projektirani kapacitet uređaja je 140 l/s. U II. fazi planirano je pročišćavanje otpadnih voda do II. stupnja, sukladno Planu provedbe vodno-komunalnih direktiva u obvezi do 2023.godine. Na kanalizacijsku mrežu priključeno je 1380 priključaka domaćinstava i pravnih subjekata. Nema industrijskih objekata priključenih na sustav grada Hvara.

Prilikom projektiranja II stupnja pročišćavanja na lokaciji postojećeg uređaja treba razmotriti varijante

- dogradnje postojećeg uređaja na način da se zadrže postojeći objekti
- rušenja postojećih objekata i ponovno pozicioniranje objekata budućeg uređaja
- razmotriti izgradnju dijela objekata na izlazu iz tunela
- razmotriti izgradnju uređaja s objektima u više nivoa
- razmotriti varijante zbrinjavanja mulja

Postojeći iskop za objekte i plato sadašnjeg uređaja već je prilično narušio prirodno okruženje pa bi kod planiranja rasporeda budućih uređaja trebalo razmotriti varijantu sa što manjim dodatnim iskopima postojećeg platoa te razmotriti što više korištenje površina na izlasku iz dovodnog tunela.

Prilikom projektiranja treba uzeti u obzir veliku organsku i hidrauličku oscilaciju u zimskom i ljetnom periodu koja iznosi 4 do 5 puta. Odnosno ljetno opterećenje je 4 do 5 puta veće od zimskog pa bi uređaj trebalo projektirati u više linija kako bi se bolje prilagodio navedenim razlikama u opterećenju.

U fazi pripreme za projektiranje potrebno je analizirati postojeće stanje uređaja, tehnologiju, učinkovitost pročišćavanja te stanje objekata.

Kod odabira tehnologije treba paziti na sve gore navedene primjedbe odnosno dobrom prilagođavanju tehnologije velikim oscilacijama u hidrauličkom i organskom opterećenju i odabiru tehnologije koja ne zahtjeva velike objekte zbog manjka raspoloživog prostora za smještaj objekata uređaja.

Kod izgradnje postojećeg uređaja konzervatorski uvjeti su se ograničili samo na pregled terena i izradu elaborata kao dokaza o nepostojanju arheoloških nalazišta tako da se i kod ovog zahvata mogu očekivati isti ili slični uvjeti s obzirom da se radi o istom području.

U prigradskim naseljima koja još nisu obuhvaćena sustavom odvodnje otpadnih voda, koriste se sabirne /septičke jame. Cjelokupna priključenost na sustav javne odvodnje je 96-98 %. Duljina odvodnih kanala iznosi približno 26.210 m. Trenutačno je u izgradnji dodatnih 896 m kanala.

3.1.4.5. Gradska groblja

U obuhvatu PPUG nalaze se postojeća groblja u naseljima Hvar, Brusje, Velo Grablje, Malo Grablje, Sv. Nedilja i Milna koja će i dalje vršiti tu funkciju. Projektom uređenja i eventualnog proširenja groblja rješavati će se uređenje javnih površina i parkiranja.

Ambijentalne cjeline groblja, okružene kamenim zidovima, s očuvanim starim nadgrobnim spomenicima klesanim u kamenu te sa zelenilom, čuvaju se i održavaju. Sve zahvate koji se odnose na obnovu i rekonstrukciju postojeće strukture groblja, postava novih nadgrobnih spomenika, ploča i sl. moguće je riješavati uz posebne uvjete odnosno prethodnu dozvolu nadležne konzervatorske službe ili službi Grada Hvara.

U naselju Hvar planira se izgradnja novog groblja na lokalitetu Kruvenica. Uvjeti uređenja i gradnje propisani su DPU-om groblja Kruvenica.

3.1.4.6. IKT infrastruktura

Razvoj širokopojasnih usluga od iznimnog je značaja za gospodarski razvoj Grada Hvara. Najnovije širokopojasne potrebe (obrazovanje putem interneta, rad od kuće, televizija visoke kakvoće, društveno umrežavanja i drugo) zahtijevaju odgovarajuće prijenosne kapacitete više od 20 Mbit-s koje je moguće ostvariti uz pomoć pristupne infrastrukture i bežičnih tehnologije nove generacije.

Uvođenje širokopojasnih usluga u različitim segmentima pridonosi poboljšanju njihove učinkovitosti.

Tablica 7 Kućanstva prema posjedovanju računala i korištenju interneta, Popis 2011.

	Ukupan broj privatnih kućanstva	Kućanstvo posjeduje osobno računalo (stolno ili prijenosno)			Kućanstvo se koristi internetom		
		Da	Ne	Nepoznato	Da	Ne	Nepoznato
Hvar	1.553	976	565	12	946	594	13

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (05.12.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Broj osobnih računala bilo stolnih ili prijenosnih se do 2020. godine znatno povećao, jer su podaci dostupni iz popisa stanovništva 2011. godine. Danas skoro svako kućanstvo posjeduje računalo. Također se pristup internetu znatno povećao, a recentno je u planu i sa REROM proširenje te mreže i na nedostupna mjesta.

Slika 3 Dostupnost širokopojasnog pristupa

Izvor: <http://www.hakom.hr/> (05.12.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Ovakav prikaz obuhvaća područja, prikazana različitim bojama, za koja operatori imaju mogućnost pružanja širokopojasnog pristupa internetu pristupnim brzinama od 2 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s i većim od 100 Mbit/s putem vlastite infrastrukture, odnosno područja na kojima pojedini operatori mogu u kratkom roku i bez značajnijih ulaganja spojiti korisnike na vlastitu pristupnu širokopojasnu infrastrukturu.

U sljedećoj tablici je prikazan broj kućanstava ovisno koju brzinu nepokretnog širokopojasnog pristupa koriste.

Tablica 8 Broj kućanstava ovisno o brzini interneta

Brzina interneta	% kućanstava
$\geq 2 \text{ do } 4$	0%
$\geq 4 \text{ do } 10$	9,66%
$\geq 10 \text{ do } 20$	6,7%
$\geq 20 \text{ do } 30$	23,57%

$\geq 30 \text{ do } 50$	12,3%
$\geq 50 \text{ do } 100$	16,87%
≥ 100	0,13%
Ukupno	69,22%

Izvor: <http://www.hakom.hr/> (05.12.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Grad Hvar kontinuirano ulaže u digitalizaciju poslovnih procesa te isti trend planira zadržati i u narednom period kroz uvođenje visoke tehnologije u poslovanju, posebice u upravljanju dokumentima, javnim uslugama i vođenju projekata.

Slika 4 Objedinjeni plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture

Izvor: <http://www.hakom.hr/> (05.12.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.1.4.7. Obnovljivi izvori energije

U svrhu korištenja sunčeve energije, na području Grada Hvara planira se gradnja sunčane elektrane. Točan obuhvat zone odredit će se nakon provedenih prethodnih istražnih radova. Tehnologija koja će se primijeniti za korištenje sunčeve energije treba biti potpuno ekološki prihvatljiva što će se provjeriti provedbom postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš, odnosno dokazati izradom studije o utjecaju na okoliš.

3.2. DRUŠTVO

3.2.1. Demografski pokazatelji

Gledajući Grad Hvar u okvirima Splitsko-dalmatinske županije ona čini:

- ✓ 1,66% površine Splitsko-dalmatinske županije,
- ✓ 0,93% stanovništva Splitsko-dalmatinske županije.

Tablica 9 Naseljenost Splitsko-dalmatinskoj županiji i grada Hvara

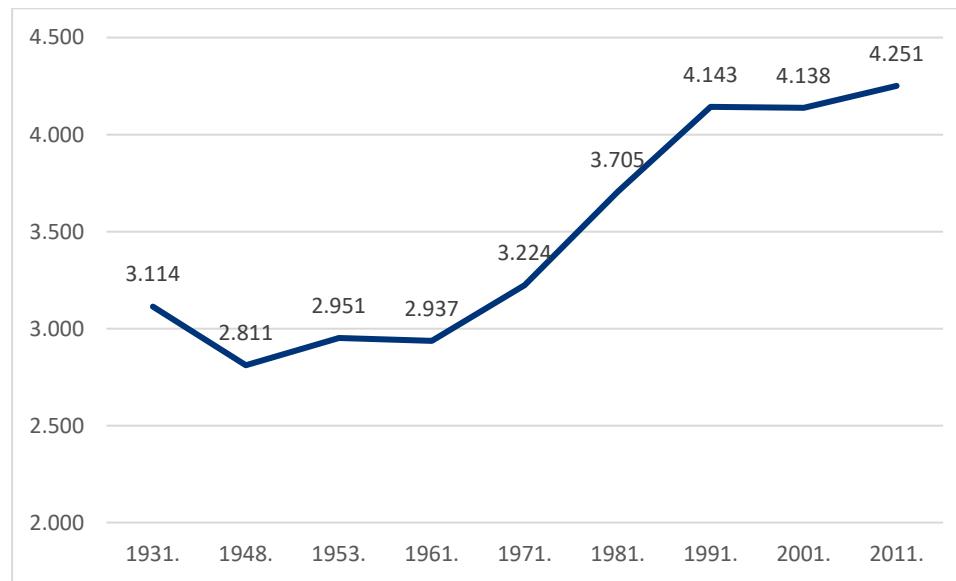
	Površina km ²	Broj stanovnika	Broj stanovnika na km ²
Grad Hvar	75,5	4.251	56,30
Splitsko-dalmatinska županija	4.540	454.798	100,18

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Prema popisu stanovništva 2011. godine Državnog zavoda za statistiku na području Grada Hvara živi 4.540 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti na području Grada je 56,30 stanovnik po km².

Struktura stanovništva ukazuje na podjednaki udio ženskog (52,53%) i muškog (47,47%) stanovništva.

Grafikon 4 Prikaz kretanja broja stanovnika u Gradu Hvaru u razdoblju od 1931.-2011.

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Tijekom razdoblja od 80 godina, od 1931.-2011., broj stanovnika Grada povećao se za 36,51%. Rezultat je takvog trenda primarno standard života, kvalitetna javna infrastruktura i gospodarski razvoj temeljen primarno na činjenici da je na prostoru Grada razvijen turizam.

Dobno spolna struktura prikazuje da je u Gradu 0,40% osoba koje imaju 90 i više godina, a slično je i na razini županije gdje čine 0,34% ukupnog stanovništva.

Najbrojnije stanovništvo Grada se nalazi u dobnoj skupini od 45 do 59, što je u korelaciji sa županijskom razinom. Tablica 10 Spolno dobna struktura Grada Hvara i SDŽ, popis 2011.

Ukupno			Starost							
			0-4	5-14	15-29	30-44	45-59	60-69	70-89	90 i više
Grad Hvar	Sv.	4.251	222	400	801	843	926	530	512	17
	M.	2.018	96	195	392	428	432	247	223	5
	Ž.	2.233	126	205	409	415	494	283	289	12
Splitsko-dalmatinska županija	Sv.	454.798	24.038	50.394	87.195	91.170	97.164	47.851	55.427	1.559
	M.	221.295	12.282	25.666	44.307	46.067	48.127	22.074	22.399	373
	Ž.	233.503	11.756	24.728	42.888	45.103	49.037	25.777	33.028	1.186

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Demografski podaci Grada, kao i cjelokupne Splitsko-dalmatinske županije za 2014. i 2020. godinu, pokazuju depopulaciju, što kao negativan trend prati statističke brojke ostatka Republike Hrvatske.

Tablica 11 Demografski podaci na području Grada Hvara i SDŽ u 2014. i 2019.

	2014.			2020.		
	Živorođeni	Umrli	Prirodni prirast	Živorođeni	Umrli	Prirodni prirast
Hvar	45	45	0	39	52	-13
SDŽ	4.330	4.646	-334	4.028	5.439	-1.430

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Donja tablica prikazuje podatke o migracijskim obilježjima i spolu stanovnika Grada Hvara. Vidljivo je da 50,51% stanovništva živi na području Grada od rođenja, dok se ostalih 49,49% naknadno tijekom života doselilo u Grad. Od ukupnog broja doseljenih na području Grada 72,20% je migriralo s područja RH, dok je 27,80% iz inozemstva.

Tablica 12 Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu, popis 2011.

Spol	UK broj stan.	Od rođenja stanuju u istom naselju	Dosedjeni u naselje stanovanja										
			S područja Republike Hrvatske					Iz inozemstva					
			Ukupno	Iz drugog naselja istog općina ili županije	Iz drugog grada ili općine iste županije	Iz druge županije	Ukupno	Bosna i Hercegovina	Njemačka	Srbija	Slovenija	Kosovo	Ostali
Sv.	4.251	2.147	1.519	279	805	435	585	267	119	55	17	3	124
M.	2.018	1.131	628	137	315	176	259	121	58	18	7	2	53
Ž.	2.233	1.016	891	142	490	259	326	146	61	37	10	1	71

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Među onima koji su se doselili iz inozemstva, najbrojniji su doseljenici iz Bosne i Hercegovine koji čine 45,64% doseljenika iz inozemstva.

Kada se govori o stupnju obrazovanja stanovnika Grada Hvara, 18,08% stanovnika ima najviše završenu osnovnu školu, 60,90% najviše završenu srednju školu, 17,19% stanovnika ima visoko obrazovanje, dok onih bez škole ima 0,61%.

Tablica 13 Stanovništvo staro 15 i više godina prema završenoj školi i spolu, popis 2011.

Spol	UKUPNO	Bez škole	1-3 razred osnovne škole	4-7 razred osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje				Nepoznato
							Ukupno	Stručni studij	Sveučilišni studij	Doktorat znanosti	
Sv.	3.629	22	9	108	656	2.210	624	241	378	5	0
M.	1.727	4	1	42	271	1.135	274	108	162	4	0
Ž.	1.902	18	8	66	385	1.075	350	133	216	1	0

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.2.2. Predškolski odgoj i školsko obrazovanje

Predškolski odgoj ima dugu tradiciju u gradu Hvaru. Vrtić u gradu Hvaru djeluje već 99 godine. Kalendarske godine 2021./2022. upisano je 172 djece u dječji vrtić „Vandela Božitković“ u 10 odgojnih skupina, tri jaščice, jednu jasličko-vrtičku i šest vrtičkih skupina, a za čiji je rad angažirano 15 odgojiteljica. Vrtić je obnovljen, suvremeno opremljen, prati i

koristi najnovije pedagoške i didaktičke metode, a posjeduje i certifikat energetske učinkovitosti.

U gradu Hvaru osnovna i srednja škola dijele isti prostor, zgradu koja je izgrađena 1939. godine što je i najveće ograničenje s obzirom na organiziranje dodatnih sadržaja. Dakle, postoje prostorna ograničenja kao i potreba osvremenjivanja knjižnice, informatičke učionice i sportske dvorane. Zbog prethodno navedenih ograničenja obrazovanje u gradu Hvaru organizirano je tako da se programi osnovne i srednje škole odvijaju u suprotnim smjenama.

Program srednje škole provodi se jednako i u Hvaru i u Jelsi, pod istim nazivom Srednja škola Hvar, a organizirana su četiri odjel: po jedno odjeljenje gimnazije, po jedno četverogodišnje odjeljenje hotelijerske struke i po jedno trogodišnje odjeljenje ugostiteljske struke – kuhari i konobari. Zadnje dvije školske godine u Izdvojenoj lokaciji u Jelsi otvorena su dodatna dva obrazovna programa: slastičar i agroturistički tehničar.

Broj učenika u osnovnoj školi posljednjih 5 godina bilježi blagi pad, dok je broj srednjoškolaca u gradu Hvar bez značajnih promjena u promatranom razdoblju. Obrazovanje u srednjoj školi trebalo bi imati širi raspon zanimanja/usmjerenja – ekonomsko usmjerenje, poljoprivredno (marikultura) i druga stručna usmjerenja. Potrebno je osigurati učenicima, ali i poduzetnicima programe cjeloživotnog učenja i e-učenje kako bi se što bolje prilagodili globalnim promjenama i usvajanju novih kompetencija.

U listopadu 2020. godine, uz podršku Grada Hvara, vrtić se javio na javni poziv Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva (SDURDD) na projekt " Informatizacija procesa i uspostava cjelovite elektroničke usluge upisa u odgojne i obrazovne ustanove". U siječnju 2021. godine su obaviješteni da je ustanova odabrana za provedbu Projekta. Potpisani je Ugovor između Dječjeg vrtića, Grada Hvara i SDURDD o sudjelovanju u odabranim aktivnostima u sklopu Projekta.

U veljači 2021., vrtić je prijavio projekt UP.02.2.2.16 "Nastavak unaprjeđenja usluga za djecu u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja" koji provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje, a za koji su im odobrena sredstva. Cilj projekta je unaprjeđenje usluge u dječjem vrtiću kroz produljenje radnog vremena s ciljem omogućavanja bolje ravnoteže poslovnog i obiteljskog života obitelji s djecom uključenom u programe ranog odgoja i obrazovanja. Projektom se planira i zapošljavanje novih djelatnika i provođenje edukacija za osnaženje kompetencija naših stručnjaka u obrazovanju djece.

3.2.3. Kulturna baština

Grad Hvar ima posebno bogatu kulturno-povijesnu baštinu, ali podjednako tako i visoko razvijenu tradiciju organiziranja društvenog života. Prvi dokazi čovjekove prisutnosti na otoku sežu između 4. i 5. tisućljeća prije Krista, kada su u Grapčevoj i Markovoj špilji pronađeni ostaci iz prapovijesnog doba.

Grad Hvar može se pohvaliti prvim javnim kazalištem u Europi 1612. godine, a koje je osnovano pod vladavinom Venecije, kada je Hvar kao središte tadašnje Komune doživio kulturni vrhunac, o čemu svjedoče najvažnije javne zgrade u gradu kojima se i danas ponose građani Hvara. „Kazališno društvo“, koje je djelovalo od 1800. – 1922. godine brinulo je za uređenje i održavanje hvarskega kazališta.

Procvat hvarske drame zbivao se između 1516. i 1623. godine i povezan je s imenima četiri velika hvarska dramska pjesnika i pisca: Hanibala Lucića („Robinja“), Mikše Pelegrinovića („Jeđupka“), Martina Benetovića („Hvarkinja“) i Marina Gazarovića („Murat Gusal“).

Crkvena prikazanja, preteće drame, prikazivala su su u katedrali, a prve književne drame, poput Lucićeve Robinje, najvjerojatnije na Pjaci i ispred Loggie.

Na prijelazu iz 1794. u 1795. godinu u gradu Hvaru osnovano je društvo za podizanje ugleda grada – „La societa del casino di Lesina“. U gradu Hvaru postojalo je nekoliko društava koja su značajno utjecala na društveni život grada te imaju svoje povijesno značenje: „Hvarske radničke društve“ (utemeljeno 1876. godine), „Muzikalno društvo“, „Filharmoničko društvo“, „Hrvatsko tamburaško društvo“, „Glazba hrvatskog sokola“, itd.

Danas u gradu Hvaru djeluju dramski i plesni studio, pjevačko i folklorno društvo, „Hvarske pučke kazalište“, klape „Galešnik“ i „Bodulke“, GSU „Stella Maris“ i „Hvarska gradska glazba“.

Hvarske ljetne priredbe održavaju se kontinuirano od 1961. godine na povijesnim lokacijama grada Hvara. Od 1974. do 2015. godine priredbe je osmišljavao i realizirao dugogodišnji voditelj prof. Milan Lakoš čije su zasluge za održavanje i očuvanje ove manifestacije nemjerljive. Nakon umirovljenja dugogodišnjeg voditelja Hvarske ljetne priredbe prof. Milana Lakoša, vodstvo festivala u sezoni 2016./2017. preuzeo je Odsjek za kulturu i odnose s javnošću na čelu s pročelnicom Katijom Vučetić.

Sa željom da se festivalu pruži nova dimenzija 2018. godine umjetničko i producijsko vodstvo povjerio je mlađom tandemu Juri Radniću i Jeleni Mićić. Želja ovog mladog tima je pružiti Hvaranima i njihovim gostima ponajbolje od dramskih i plesnih produkcija, omogućiti gostovanja renomiranih glazbenih imena te podići festival na viši nivo te mu osigurati mjesto na europskoj razini kakvo svojom dugom tradicijom i zaslužuje.

Najvrjednija kulturna baština grada Hvara su sljedeće javne građevine iznimne ljepote i povijesnog značenja: Hvarski Arsenal s povijesnim kazalištem i Fontikom (na katu Arsenala smješteno je prvo komunalno kazalište u Europi izgrađeno 1612. godine); Hvarska Loža i Kula sat (Leroj), Tvrđava Fortica s gradskim zidinama, tvrđava Veneranda (ljetna pozornica), Palača Radošević (Vukašinović-Dojmi) u kojoj je trenutno smještena Gradska knjižnica i čitaonica Hvar a trajni smještaj knjižnice biti će realiziran u vrtu koji pripada Palači (realizacija projekta u tijeku) i Ljetnikovac Hanibala Lucića u kojem je privremen smješten Muzej hvarske baštine)

Grad Hvar proveo je projekt Hvar – tvrđava kulture koji je jedinstven integrirani program objedinjene turističke valorizacije vrijedne i unikatne kulturne baštine grada Hvara – najpoznatije i najpriznatije otočke i kulturne destinacije Republike Hrvatske. Projekt je obuhvatio izradu projektne dokumentacije za rekonstrukciju i obnovu tri kulturno povijesna dobra – te opremanje jednog kulturno povijesnog dobara, te dodavanje novih sadržaja i funkcija predmetnim dobrima.

Program promišlja i valorizira kulturnu baštinu grada Hvara na najbolji mogući način u smjeru turizma i kulture, uvažavajući potrebe gospodarskog i društvenog života na otoku, pri tom imajući u vidu međunarodni prestiž te već izgrađenu sliku o značaju i važnosti grada Hvara kao perjanice hrvatskog turizma. Ovim projektom zaokružit će ulazak turizma grada Hvara u 21. stoljeće, na najbolji mogući način prezentirajući ono što u stvarnosti je – kolijevka hrvatske kulture i turizma, i to već punih 150 godina.

3.2.4. Muzejska aktivnost

Godine 1950. zalaganjem dr. Nike Dubokovića „Nadalinija“ Općina Hvar osniva Historijski arhiv, radi organiziranog obavljanja kulturnih djelatnosti na otoku Hvaru. Uviđajući potrebu zaštite kulturnih i prirodnih dobara, ustanova Historijski arhiv proširivala je djelatnost od prvobitne arhivske prema organiziranju zaštite spomenika, stvaranju svojevrsne mreže povjerenika.

Historijski arhiv 1965. godine postaje Centar za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara zadužen za obavljanje triju osnovnih djelatnosti: arhivske, muzejske i konzervatorske.

Nasljednik Centra danas je Muzej hvarske baštine čiji je osnivač Splitsko-dalmatinska županija.

Muzej hvarske baštine jest ustanova kojoj je primarna zadaća zaštita kulturnih dobara grada Hvara. Muzej ima nekoliko muzejskih zbirki koje su dostupne posjetiteljima, no možda nedovoljno marketinški promovirane: „Arheološka zbirka“ i lapidarij „Dr. Grga Novak“, „Galerija suvremene umjetnosti“, „Hvarsко povjesno kazalište“, „Salon Hanibala Lucića“ te odnedavno Zbirka Grge Bučića.

Muzej hvarske baštine izradio je projektno tehničku dokumentaciju za kompleks budućeg zavičajnog muzeja koji će se kao novi kulturni centar sastojati od sanirane i rekonstruirane crkve Sv. Marka i novoplanirane zgrade muzeja. Ishodovana je građevinska dozvola za rekonstrukciju crkve i građevinska dozvola za zavičajni muzej.

Grad Hvar ima svoju arheološku zbirku smještenu na tvrđavi Fortici.

Osim navedenog, u gradu Hvaru postoje Biskupska zbirka smještena u biskupskom dvoru uz katedralu Sv. Stjepana ([provjerit točan naziv](#)), te zbirka Franjevačkog samostana u Franjevačkom samostanu svete Marije ([provjerit](#)).

3.2.5. Civilno društvo

Stanovnici grada Hvara imaju dugu tradiciju društvenog djelovanja i visok stupanj građanske uključenosti. Tako je u gradu Hvaru kroz 18. i 19. stoljeće bilo aktivno nekoliko kulturnih, muzičkih i kazališnih društava:

- Higijeničko društvo,
- Kazališno društvo,
- Hvarsko radničko društvo,
- Hrvatsko muzikalno društvo,
- Filhamorničko društvo,
- Hrvatsko tamburaško društvo,
- Kazališni dilektanti.

Početkom 20. stoljeća djelovalo je društvo „Hrvatski Sokol“ koje je promicalo dramsku djelatnost na hrvatskom jeziku, a bila je osnovana i „Pučka čitaonica“ smještena u „Arsenalu“.

U gradu Hvaru i danas djeluje veliki broj udruga, a dijele se na:

- udruge u kulturi,
- udruge civilnog društva,
- udruge osoba s invaliditetom.

Platforma Hvar djeluje u cilju obogaćivanja društveno-kulturnog života grada i otoka Hvara, a dio je Mreže društveno-kulturnih centara (DKC-HR) koja zagovara javnu politiku za održivu infrastrukturu društveno-kulturnih djelatnosti temeljenu na sudioničkom upravljanju i civilno-javnom partnerstvu. Mreža pruža podršku postojećim centrima i lokalnim inicijativama kroz prijenos znanja i iskustava. Osnovana 28. svibnja 2020. godine u Zagrebu na inicijativu saveza udruga, platformi i udruga koji zagovaraju uspostavu institucionalnog okvira za društveno-kulturne centre, su-upravljaju postojećim društveno-kulturnim centrima u Hrvatskoj po načelu sudioničkog upravljanja i razvijaju modele civilno-javnih partnerstava u kulturi.

Gradsko društvo Crvenog križa Hvar je udruga za promicanje humanitarnih ciljeva i akcija od opće koristi koja djeluje na osnovi načela međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca.

Udruga djeluje na području gradova Hvara i Starog Grada, te općina Jelsa i Sućuraj. Gradsko društvo Crvenog križa Hvar je neprofitna pravna osoba koja uživa posebnu zaštitu i skrb Republike Hrvatske.

U ljetnim mjesecima, preciznije krajem lipnja, organizira se „Festival lavande“ u organizaciji udruge „Pjover“ koja promiče ljepotu, ljekovitost i nekadašnju gospodarsku važnost lavande, ali i stare običaje Velog Grabljia.

Brusje, koje danas broji oko 200 stanovnika, a na prijelazu prošlog stoljeća živjelo je oko 1.000 žitelja, imalo je nekada iznimno bogat društveno-kulturni život kada je 1897. godine otvorena mjesna čitaonica: „Bruška zora“, a bila su aktivna i različita društva: Sokola, Orlova, „Mladenačko društvo“ te „Diletantska dramska družina“.

Godine 1892. osnovana je „Ružmarinska zadruga“ koja je kasnije preimenovana u „Zadružni dom“, a ona je ujedno i prva zadruga utemeljena u Hrvatskoj. Godine 1893. osniva se Seoska blagajna koju utemeljuje don Ante Petrić. Duga tradicija zadružarstva na otoku povezana je s velikom angažiranošću stanovnika otoka Hvara u lokalnoj zajednici što govori o snazi civilnog društva na otoku Hvaru kako danas tako i nekada. Tradicija osnivanja kulturnih i društvenih organizacija u samom gradu Hvaru kroz 19. i 20 stoljeće, od kojih je svakako najpoznatije Higijeničko društvo, dokaz je bogatog građanskog, kulturnog, ali i dinamičnog gospodarskog života u gradu Hvaru i okolnim mjestima.

Danas je registrirano 16 zadruga na području otoka Hvara prema registru zadruga na internetskoj stranici Hrvatskog saveza zadruga, od kojih je 10 poljoprivrednih zadruga (Poljica, Hvar, Bogomolje, Vrbanj, Velo Grablje, Svirče, Sveta Nedjelja, Vrisnik, Jelsa, Zastržišće), jedna pčelarska zadruga („For Med“ – Hvar), jedna ružmarinska zadruga (Brusje), jedna ribarska zadruga (Hvar), jedna proizvodna zadruga („Forka“ – Hvar), te jedna braniteljska zadruga „Palemon“ za ekologiju i nautički turizam (Rudina).

Na području Grada Hvara djeluje Vatrogasna postrojba Dobrovoljnog vatrogasnog društva Hvar. Postrojba pruža ispomoć DVD-ima susjednih gradova i općina na otoku Hvaru.

U godini 2020. imali su 97 intervencija. Grad Hvar je opremljenost DVD-a Hvar procijenio dobrim, postojeća i specijalistička oprema je dobra i redovito se održava.

3.2.6. Sport

Sportsko-rekreativna aktivnost u gradu Hvaru dobro je razvijena jer se nudi veliki broj sportskih sadržaja. Naime, u gradu djeluje 15 sportskih klubova što pokazuje veliku uključenost građana u sportsko rekreativne aktivnosti kao što su: nogomet, mali nogomet, rukomet, boćanje, jedrenje, ronjenje, pikado.

Zajednica sportskih udruga Grada Hvara predstavlja neprofitnu organizaciju koja okuplja sve pravne osobe iz sustava sporta na području grada Hvara u svrhu ostvarivanja zajedničkih ciljeva građana i lokalne zajednice vezano za sport. U sklopu zajednice, članovi - udruge u sportu, ujedno predlažu projekte i programe javnih potreba u sportu na području grada Hvara kako bi se isti financirali iz sredstava proračuna jedinica lokalne i (regionalne) samouprave.

U gradu Hvaru održava se dugogodišnja međunarodna novogodišnje regata „EUROPA CUP“.

Tablica 14 Sportski klubovi u gradu Hvaru

Red.br.	Sportske udruge
1	Nogometni klub Hvar
2	NK LEVANDA
3	Jedriličarski klub Zvir
4	Boćarski klub Gdinj
5	Planinarsko društvo Hvar, Velo Grable
6	Ženski rukometni klub Hvar
7	Rukometni klub Hvar
8	Udruga mali nogomet
9	Boćarski klub „Zlatan Otok“
10	Šahovski klub Hvar
11	Boćarski klub Ružmarin
12	Akademski judo klub Hvar
13	Moto klub Sunčani jahači
14	Klub Hvar maraton
15	Sportsko pomorsko ribolovna udruga Palmižana

Izvor: <https://zsugh.hr/> (17.12.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Danas postoje potencijali za razvoj turizma i u smjeru sportskog turizma, međutim, to bi zahtijevalo dodatna ulaganja u proširenje sportskih sadržaja i izgradnju novih sportskih objekata. Biciklizam, hiking, škrapping, samo su neki od oblika sportskih sadržaja koje bi trebalo ponuditi gostima (naime, postoji potražnja za takvim sportskim sadržajima). Promatrajući širi kontekst razvoja sporta u gradu Hvaru trebalo bi ga povezati i uklopiti u cjelovitu turističku ponudu jer se u Europi uočava sve veća potreba za razvojem dodatnih sportsko-rekreativnih sadržaja koje traže ne samo mladi, već i ostale dobne skupine, starija populacija, menadžeri, i slično. Turisti starije životne dobi, umirovljenici, bili bi zainteresirani za korištenje nekih dodatnih rekreativnih sadržaja (kao što je wellness centar).

3.2.7. Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

Grad Hvar je bio čoven po lječilišnom turizmu, posebno sredinom i krajem 19. stoljeća, primarno zbog specifične mikroklime grada Hvara čime pogoduje liječenju brojnih bolesti. Povezivanjem turizma i zdravstva i danas bi se u gradu Hvaru kroz oblik lječilišnog turizma moglo uspješno liječiti bolesti dišnih organa (astma, bronhitis), ali isto tako i alergijske, kožne (psorijaza) i reumatske bolesti. Pored navedenog, potrebno je spomenuti da zbog povoljnih klimatskih obilježja: obilja sunčanih dana, čistog mora i zraka, ugodne klime i ljeti i zimi, mirisa ljekovitog bilja, ovaj otok, a posebno grad Hvar pružaju ugodan odmor i prilika su za psihofizički oporavak.

Zdravstveni turizam nameće se kao izvrsno rješenje strateškog razvojnog smjera gdje prirodni resursi otvaraju mogućnosti, pored lječilišnog aspekta, razvijanja programa za uspješno uklanjanje stresa i povratak vitalnosti (što je važno za suvremenog čovjeka koji je svakodnevno izložen stresu te ima potrebu obnavljanja narušenog zdravlja).

Ozbiljniji začetak zdravstva i turizma na otoku i u samom gradu Hvaru jest osnutak Higijeničkog društva 1868. godine koje započinje novu eru – zdravstvenog (lječilišnog) turizama naglašavajući sve komparativne prednosti otoka Hvara koji svojim iznimno povoljnim klimatskim specifičnostima: posebnom mikroklimom grada Hvara, daje prepostavke oporavka i liječenja dišnih, alergijskih i reumatskih bolesti.

Godine 1986. formira se „Zavod za kronične bolesti dišnog sustava”, gdje turisti-pacijenti odsjedaju u hotelu i koriste programe: fizikalne terapije, vježbe disanja te sve blagodati hvarske klime: more i sunce. U to vrijeme filozofija Zavoda je takva da pacijentima nudi priliku da se ponašaju poput običnih turista, da se odmaraju, kupaju i šeću te po potrebi koriste neke oblike zdravstvene skrbi (sigurnosni aspekt).

Zavod se pripaja Domu zdravlja sredinom 90-tih kada se gube kreveti u SH-u. Od tada nažalost, kreće nova politika i gubi se dotadašnji smjer i opstojnost Zavoda te se ukida do tada postojeći, uspješan i razvijeni oblik zdravstvenog turizma.

Otočko zdravstvo radi racionalnije i troši manje nego zdravstva na kopnu, no tomu je razlog i slabija dostupnost liječničke njegе. Hitna medicinska pomoć već desetljećima teško opterećuje ustroj otočke zdravstvene zaštite. Prijevoz bolesnika dugotrajan je i neudoban, a za lošeg vremena nerijetko i neprovediv. Program otočke zdravstvene zaštite predviđa uklanjanje spomenutih poteškoća uvodeći i telemedicinu.

Danas je zdravstvena skrb u gradu Hvaru podijeljena u dva organizacijska dijela: Hitna pomoć i Dom zdravlja. Hitna pomoć odnosno – Zavod za hitnu medicinsku pomoć – ispostava Hvar obuhvaća 2 tima: Tim (1) podrazumijeva doktora, sestru i vozača, a Tim (2) odnosi se na 2 tehničara (sestra ili brat) te vozača – bez doktora. Kako Hitna pomoć u Jelsi nema rendgen i nema laboratorij to predstavlja ozbiljne nedostatke u pružanju cjelovite medicinske skrbi jer za sve dodatne medicinske pretrage stanovnici grada odlaze u Split.

Na području grada Hvara djeluju: tri ordinacije opće medicine, dvije stomatološke ordinacije te po jedna pedijatrijska, ginekološka i oftalmološka ordinacija te jedna ordinacija fizikalne medicine i rehabilitacije. U sklopu Doma zdravlja postoje ordinacija interne i fizikalne medicine. Pored zdravstvene skrbi u gradu je organizirana i socijalna skrb koja djeluje preko Centra za socijalnu skrb Split – podružnica Hvar. Međutim, u gradu nema niti jedna ustanova za smještaj starijih i nemoćnih osoba.

Postavljaju se pitanja troškova, racionalnosti te kvalitete zdravstvene skrbi na otoku Hvaru, što se odnosi i na pitanje zdravstvene skrbi za sam grad Hvar. Uočava se potreba rješavanja problema kvalitetne zdravstvene skrbi u ljetnim mjesecima kada je na otoku Hvaru prisutno pet puta više ljudi, a tiče se zdravstvene sigurnosti turista i pružanja adekvatne medicinske skrbi.

Perspektiva strateškog razvoja grada Hvara s osvrtom na revitaliziranje nekadašnjeg zdravstvenog turizma ostavlja brojne mogućnosti, ali zahtijeva ozbiljniju stratešku procjenu postojećih kapaciteta.

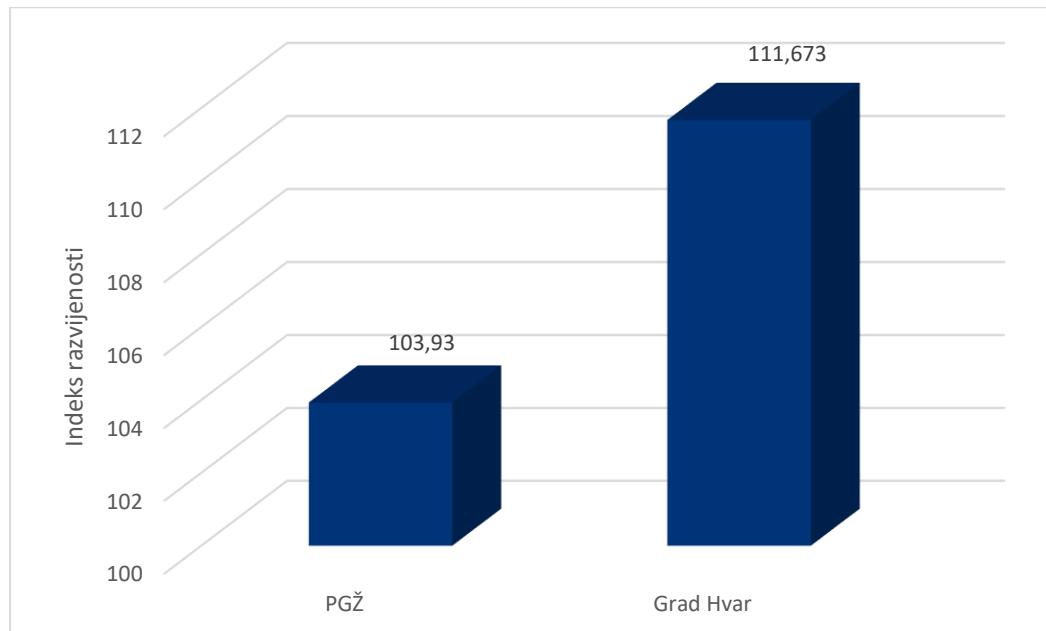
3.3. GOSPODARSTVO

3.3.1. Indeks razvijenosti

Indeks razvijenosti se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno – gospodarskih pokazatelja. Grad Hvar pripada VIII. skupini jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti 111,673.

Splitsko dalmatinska županija pripada III. skupini prema indeksu razvijenosti koji iznosi 103,930. Županija pripada skupini dobro razvijenih županija Republike Hrvatske, no unatoč tomu grad ima veći indeks razvijenosti od Županije što znači da se brže razvija od županije.

Grafikon 5 Indeks razvijenosti SDŽ i Grada Hvara

Izvor: <https://razvoj.gov.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.3.2. Tržište rada

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, na području Grada Hvara u 2020. godini bilo je 159 nezaposlenih osoba, od toga 49,37% muškaraca i 50,63% žena. U razdoblju od 2016. - 2020. godine broj nezaposlenih se smanjio za 11,73%.

Na razini županije u 2020. je bilo 25.692 nezaposlene osobe, od toga 44,37% muškaraca i 55,63% žena. Broj nezaposlenih u promatranom razdoblju je varirao, no ne izvan očekivanih okvira.

Županija, kao i Grad, bilježi konstantan pad broja nezaposlenih. Trend je prekinut u 2020. godini velikim dijelom zbog virusa Covid-19 koji je zahvatio cijeli svijet.

Tablica 15 Nezaposlenost na razini Grada Hvara i na razini SDŽ za razdoblje 2016.-2020.

	Godina				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Grad Hvar					
Ukupno	179	161	136	119	158
Muški	84	79	71	59	78
Ženski	96	83	65	60	80
Splitsko-dalmatinska županija					
Ukupno	35.383	30.458	25.559	21.562	25.692
Muški	15.166	12.630	10.810	9.429	11.399
Ženski	20.217	17.828	14.749	12.134	14.293

Izvor: <http://www.hzz.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.3.3. Poduzetništvo

U samom gradu Hvaru trenutno ne postoji niti jedna poduzetnička potporna institucija. Najблиže potporne institucije nalaze se u Splitu. Jedino Lokalna akcijska grupa LAG „Škoji“ sa sjedištem u Gradu Hvaru na neki način obavlja jedan dio poslova u vezi s planiranjem ruralnog razvoja i apliciranjem na fondove Europske unije koje bi inače trebala obavljati županijska ili još bolje otočna razvojna agencija.

Prema Registru poslovnih subjekata Hrvatske gospodarske komore u Gradu Hvaru 2020. godine je ukupno registrirano 171 poduzeće što je udio u ukupnom broju poduzeća SDŽ od 1,21%. Vidljivo iz tablice koja slijedi broj poduzeća se iz godine u godinu povećava, dok se uočava trend smanjivanja zaposlenika u istim tim poduzećima. Na razini Županije, broj poduzeća raste, dok se u 2020. bilježi pad zaposlenih.

Tablica 16 Broj poduzeća i broj zaposlenih na području SDŽ i Grada Hvara

Opis	2018.		2019.		2020.	
	Broj poduzeća	Broj zaposlenih	Broj poduzeća	Broj zaposlenih	Broj poduzeća	Broj zaposlenih
Splitsko-dalmatinska županija	12.297	82.973	13.343	87.573	14.110	84.667
Grad Hvar	159	1.005	171	1.130	171	799

Izvor: <https://digitalnakomora.hr/> (22.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.3.4. Poljoprivreda

Hvar, kao rijetko koji naš otok ima sve uvjete za razvoj poljoprivrede, od proizvodnje ratarskih kultura, povrća i voća, uzgoja ljekovitog i aromatskog bilja, maslina i vinove loze pa

sve do uzgoja stoke, ribarstva i marikulture. Stoga je od antičkog vremena otok Hvar bio autarkična ekonomija proizvodeći hranu za svoje unutarnje tržište, a viškove ulja i vina prodavao je na vanjsko tržište. Danas bi trebalo što bolje iskoristi ove prirodne resurse i tradiciju za ekološku proizvodnju hrane, ljekovitog bilja i eteričnih ulja koji se mogu dobro plasirati kroz ukupnu ponudu elitnog, zdravstvenog turizma grada Hvara.

Najvažnije kulture otoka Hvara su vinova loza, masline, smokve i lavanda.

U Gradu Hvaru je ukupno registrirano 157 poljoprivrednih gospodarstva od čega je 150 OPG-ovi, 3 su obrta i 4 trgovačka društva.

Ipak udio PG-ova iz Grada Hvara u ukupnim PG-ovima Županije iznosi 1,23% iz čega se može doći do zaključka da je Grad više okrenuta razvoju turizma, a ne poljoprivrede.

Tablica 17 Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu

Opis	OPG	OBRT	OSTALI	TRGOVAČKO DRUŠTVO	ZADRUGA	UKUPNO
Grad Hvar	150	3	0	4	0	157
Splitsko-dalmatinska	12.468	72	6	177	47	12.770

Izvor: <https://www.apprrr.hr/> (23.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Nositelji/vlasnici poljoprivrednih gospodarstava na području Grada Hvara su uglavnom muškog spola (80,25%), a ostatak čine žene.

3.3.5. Turizam

Prvi oblici turizma na otoku Hvaru počeli su u antičko doba, kada su bogatiji slojevi društva za svoj odmor gradili brojna ladanjska imanja – „villae rusticae“.

Na cijelom otoku 1858. godine postojala su samo 2 svratišta, 4 gostionice i 5 krčmi, a 1868. godine u gradu Hvaru otvoren je prvi hotel s 13 jednokrevetnih soba, u kući Duboković-Samohod. Organizirani početak turizma u gradu Hvaru započeo je 1868. godine, kada je F. Unger osnovao „Higijeničko društvo“, čija je uloga bila stvoriti uvjete za ugodan boravak stranaca (turista) u gradu.

Brži razvoj turizma započinje 1959. godine kada se osniva „Hotelsko poduzeće Hvar“ od strane hvarske općine i Turističkog društva Hvar. 154 Ovo poduzeće je kroz svoje aktivnosti poticalo razvoj ljetnog – kupališnog turizma, ali i naturizma te ponovno razvoj zdravstvenog turizma. Dovršena je gradnja trajektnog pristaništa u Starom Gradu, otvara se sve veći broj restorana i pansiona što dovodi do povećanja broja turističkih dolazaka pa se 1962. godine otvara i prva Ugostiteljska škola u gradu Hvaru.

Početkom 60-ih godina stanovništvo postepeno, ali relativno brzo, napušta svoje tradicionalne ekonomске aktivnosti i počinje sve više raditi u tercijarnim djelatnostima,

prvenstveno trgovini i turizmu. Krajem 1960-ih na otoku se gradi veći broj autokampova, marina, izletišta, restorana i odmarališta, a najveći broj turista dolazio je s područja srednje i zapadne Europe.

Ovakav ubrzani razvoj turizma nastavlja se i 1970-ih godina, što je posljedica gradnje trajektnog pristaništa u uvali „Vira“ 1971. godine i otvorenja hotela „Amfora“ u gradu Hvaru. Te godine grad Hvar dobio je i noćnu rasvjetu, a 1977. godine otvorena je i Turistička škola. U tom razdoblju dolazi do sve većeg uključivanja lokalnog stanovništva u turizam.

Zbog toga se između 1980. i 1990. godine broj ležajeva u privatnom smještaju povećao za čak 168 %. Na otoku Hvaru 1990. godine bilo je registrirano ukupno 25.121 ležajeva od čega je čak njih 11.906 ili 47,4 % bilo u privatnom smještaju.

Indeks turističke razvijenosti za 2020. godinu za Grad Hvar iznosi 32,03 i pripada I. kategoriji. Indeks turističke razvijenosti pokazuje stupanj turističke razvijenosti jedinica lokalne samouprave, a u izradi je model koji će prikazivati turističku razvijenost na razini turističkih zajednica područja te županija. Na temelju indeksa turističke razvijenosti, svi gradovi i općine su razvrstani u pet kategorija:

- I kategorija (ITR veći ili jednak 30) – 47 JLS
- II kategorija (ITR od 20 do 30) – 95 JLS
- III kategorija (ITR od 10 do 20) – 154 JLS
- IV kategorija (ITR od 0 do 10) – 219 JLS
- 0 kategorija (ITR jednak 0) – 41 JLS

Imajući u vidu velike promjene kojima je izložen razvoj turizma, posebice u kontekstu aktualne pandemije koronavirusa, ovaj se model temelji na pokazateljima koji su egzaktni, transparentni i objektivni te lako dostupni za sve gradove i općine u Hrvatskoj na godišnjoj razini.

Tako je gradovima i općinama omogućeno jednostavno praćenje promjena u stupnju turističke razvijenosti po svakom od pokazatelja, kao i planiranje njihova razvoja. Osnovna svrha ovoga pokazatelja je formuliranje hrvatske turističke politike na način da se maksimalno iskoriste raspoloživi resursi u svim dijelovima Hrvatske, uz istodobno osiguravanje održivosti turističkih aktivnosti s ekološkog, socijalnog i ekonomskog motrišta.

Nekadašnji model stupnja turističke razvijenosti je svrstavao destinacije u A, B, C i D razrede, a ovaj novi ima jedan razred više.

Za izračun razvijenosti se koriste sljedeći parametri: ukupan broj postelja, broj postelja u hotelima, broj turističkih dolazaka, broj noćenja, broj zaposlenih u ugostiteljstvu i turizmu, broj postelja po stanovniku, broj postelja u hotelima po stanovniku, broj dolazaka po stanovniku, broj noćenja po stanovniku i udio zaposlenih u ugostiteljstvu i turizmu.

Navedeni pokazatelji za Grad Hvar za 2020. godinu su prikazani u sljedećoj tablici.

Tablica 18 Pokazatelji za izračun indeksa turističke razvijenosti za 2020. godinu

Pokazatelji	2020.
Broj postelja	3,63
Broj postelja u hotelima	3,31
Broj turista	2,70
Broj noćenja	3,12
Broj zaposlenih u UGT djelatnosti	2,87
Broj postelja po stanovniku	3,38
Broj postelja u hotelima po stanovniku	3,66
Broj turista po stanovniku	3,05
Broj noćenja po stanovniku	2,77
Udio zaposlenih u UGT djelatnosti	3,54
ITR	32,03

Izvor: <http://www.itzg.hr/hr/itr/> (05.12.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Kako se može očitati iz tablice niže, posljednjih 5 godina turistički promet na području Grada Hvara je u 2020. godini zabilježila velik pad dolazaka i kao posljedicu toga i noćenja što je negativan utjecaj COVID-19 pandemije.

Vidljivo je iz prethodnih godina da je Grad bilježio odlične turističke rezultate i konstantan rast istih. Već su se u 2021. godini ovi podaci uvelike poboljšali, a procjenjuje se da će i narednih godina rasti. U razdoblju od 2016. do 2020. godine smanjio se:

- ✓ broj dolazaka za 70,14%
- ✓ broj noćenja za 55,00%

Ipak, potrebno je naglasiti da je 2021. godina donijela značajan oporavak turizma Grada Hvara te će konačni rezultati sezone ipak biti bitno pozitivniji od prve pandemiske 2020. godine.

Tablica 19 Turistički promet na području Grada Hvara u razdoblju 2016.-2020.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
DOLASCI	171.542	197.361	206.790	211.149	51.231
Domaći	7.716	7.109	10.368	9.629	10.379
Strani	163.826	190.252	196.422	201.520	40.852
NOĆENJA	655.868	713.292	759.857	764.204	295.165
Domaći	29.330	25.192	47.178	49.908	60.085
Strani	626.538	688.100	712.679	714.296	235.080

Izvor: <http://visithvar.hr/> (23.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Što se tiče emitivnih tržišta sa kojih dolaze komercijalni strani gosti tradicionalno među prvih pet su Ujedinjeno Kraljevstvo, SAD, Francuska, Brazil i Irska.

U Gradu je ukupno raspoloživo 11.550 ležajeva, od čega su većina (6.686 ležajeva) u privatnom smještaju.

4. PRIORITETI DJELOVANJA U PODRUČJU NADLEŽNOSTI GRADA

Prioriteti djelovanja koja su u nadležnošću Grada Hvara, a kroz koje se definiraju mjere razvoja u mandatnom razdoblju su kako slijede:

1. Održivo gospodarstvo i društvo

2. Jačanje otpornosti na krize te promicanje demografskih i socijalnih mjera

3. Zelena i digitalna transformacija

Navedeni prioriteti vitalni su za gospodarstvo i društvo u cjelini na području jedinice lokalne samouprave. Kroz razdoblje od 2022. do 2025. godine kroz navedene prioritete ostvarit će vizija i misija Grada Hvara te će se doprinijeti kvalitetnije komunikaciji svih ciljeva i aktivnosti kroz jasne mjerljive rezultate i pokazatelje uspješnosti.

5. USKLAĐENOST PRIORITETA S CILEJVIMA NACIONALNE RAZVOJNE STRATEGIJE

Prioriteti djelovanja Grada Hvara u mandatnom razdoblju u potpunosti su usklađeni s ključnim ciljevima Nacionalne razvojne strategije.

Ciljevi nacionalne razvojne strategije određuju smjer i trendove razvoja na cijelokupnoj nacionalnoj razini u nadolazećem razdoblju te je nužno da se na lokalnoj razini postigne logična usklađenost, kako bi se ostvario sinergijski napredak i regionalna usklađenost i povezanost. Upravo je takav model zauzela javna uprava Grada Hvara koja kroz prepoznate prioritete u potpunosti adresira ciljeve Nacionalne razvojne strategije. Dakako, i svi drugi strateški dokumenti Hvara koreliraju s ciljevima NRS, čime se stvara potpuna usklađenost temeljena na ujednačenim standardima i određenim ključnim strateškim ciljevima. U nastavku je prikaz prioriteta djelovanja Grada Hvara u korelaciji sa specifičnim ciljevima NRS 2030.

Naziv prioriteta	Specifični cilj Nacionalne razvojne strategije 2030
1. Održivo gospodarstvo i društvo 	SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
	SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
2. Jačanje otpornosti na krize te promicanje demografskih i socijalnih mjera 	SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
	SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
3. Zelena i digitalna tranzicija 	SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj
	SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
	SC 10. Održiva mobilnost
	SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

6. MJERE, AKTIVNOSTI I RAZVOJNI PROJEKTI

Predstavljeni strateški okvir razvoja Grada Hvara čiji je važan čimbenik i pokazatelj uspješnosti ostvarenja dokument Provedbeni program uključuje razrađene mjere koje su vitalne kako bi se predviđeni ciljevi, vizija i mandatni planovi ostvarili u razdoblju od 2022-2025. godine.

U nastavku je predstavljeno 20 mera koje će kroz jasno definirane pokazatelje i aktivnosti definirati uspješnost provedbe i razvoja JLS.

Sve definirane mjeru logički su usklađene s prioritetima djelovanja, odnosno ciljevima Nacionalne razvojne strategije 2030.

U nastavku je prikaz svih mera i aktivnosti u korelaciji s ciljevima Nacionalne razvojne strategije. Također, u sklopu svakog tematskog cilja, uvrštena je lista razvojnih projekata koji se planiraju financirati kroz mandatno razdoblje, a dio kojih će se financirati ovisno o faktorima potencijala vanjskih izvora financiranja (dostupnost EU sredstava, državni natječaji i sl.).

6.1. SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo

SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
1. Poticanje razvoja poduzetništva i gospodarstva	1.1. Ulaganje u poslovnu infrastrukturu 1.2. Aktivnosti poticanja poduzetnika
2. Zaštita, razvoj i promicanje turizma i povezanih turističkih usluga	2.1. Izgradnja i uređenje turističke infrastrukture
3. Zaštita razvoj i promicanje kulturne baštine i kulturnih usluga	3.1. Promicanje kulture i kulturnih sadržaja 3.2. Ulaganje u zaštitu i očuvanje kulturnih vrijednosti
4. Zaštita, razvoj i promicanje prirodne baštine, biološke raznolikosti i ekoturizma	4.1. Ulaganje u zaštitu i očuvanje prirodne baštine

SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo – Razvojni projekti

Unutar projekcije proračuna za razdoblje 2022. do 2024. godine u sklopu Mjera povezanih sa specifičnim ciljem 1 prepoznati su razvojni projekti u nastavku:

Naziv projekta	Status	Planirano razdoblje provedbe				Predviđeni trošak provedbe (HRK)
		2022	2023	2024	2025	
NOVA GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA	Spreman za provedbu					15.000.000
REKONSTRUKCIJA TVRĐAVE FORTICA	Spreman za provedbu					34.000.000
REKONSTRUKCIJA I OPREMANJE TVRĐAVE VENERANDA	Spreman za provedbu					36.000.000
REKONSTRUKCIJA SKLOPA GRAĐEVINA NA OTOČIĆU GALEŠNIK	Spreman za provedbu					8.500.000
OPREMANJE ZGRADE ARSENALA	Spreman za provedbu					5.000.000
POSJETITELJSKI CENTAR ROTONDA	Spreman za provedbu					1.824.548
GEOSTAZA - HVARSKI TSUNAMIT 66	Spreman za provedbu					1.851.820

Osim navedenih projekata koji su uvršteni u projekciju proračuna, Grad Hvar planira provesti i projekt Geološke sanacije područja Podstine koji se mora realizirati kroz dvije faze/podprojekta:

- Zaštita postojećih objekata od pada kamenih gromada uslijed raznih pomaka tla;
- Sanacija padine na način da omogući drenaža slojeva vode koji se nalaze u tlu.

Za početak projektiranja bilo koje od ove dvije faze/podprojekta potrebno je završiti drugu fazu geoloških i geofizičkih istraživanja. Prva faza istraživanje je završena i financirana je vlastitim sredstvima. Preostali iznos istraživanja iznosi otprilike 750.000 HRK, a procjena je da će sama sanacija koštati enormno puno, u stotinama milijuna HRK.

6.2. SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom

SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
5. Jačanje institucionalnog kapaciteta i redovno poslovanje lokalne samouprave	5.1. Financiranje redovnog poslovanja i potreba lokalne samouprave 5.2. Troškovi finansijskog upravljanja 5.3. Opremanje administrativnih prostora i održavanje opreme 5.4. Izrada strateške dokumentacije

6.3. SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život

SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
6. Poticanje ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu i sadržaje	6.1. Financiranje zdravstvenih usluga za stanovnike 6.2. Promicanje ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu
7. Poticanje ulaganja u socijalnu infrastrukturu i programe	7.1. Novčane pomoći i financiranje potreba i programa socijalnih skupina 7.2. Izgradnja i uređenje socijalne infrastrukture
8. Promicanje ulaganja u zabavnu, sportsku i rekreativnu infrastrukturu i programe	8.1. Financiranje sportskih programa i aktivnosti 8.2. Izgradnja i uređenje sportske infrastrukture
9. Promicanje izgradnje i ulaganja u javne prostore šire namjene, zelene površine i druge objekte	9.1. Izgradnja i uređenje objekata društvene namjene 9.2. Izgradnja i uređenje javne komunalne infrastrukture

SC 5. Zdrav, aktivran i kvalitetan život – Razvojni projekti

Unutar projekcije proračuna za razdoblje 2022 do 2024 godine u sklopu Mjera povezanih sa specifičnim ciljem 5 prepoznati su razvojni projekti u nastavku:

Naziv projekta	Status	Planirano razdoblje provedbe				Predviđeni trošak provedbe (HRK)
		2022	2023	2024	2025	
ZDRAVSTVENI CENTAR HVAR	Izrada projektne dokumentacije					100.000.000
REKONSTRUKCIJA PLOČNIKA TRGA SVETOG STJEPANA	Spreman za provedbu					10.000.000

Osim navedenih projekata koji su uvršteni u projekciju proračuna, Grad Hvar planira provesti i projekt gradnje sportske dvorane predviđene ukupne vrijednosti 15 milijuna HRK.

6.4. SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji

SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
10. Promicanje demografskih mjer	10.1. Poticaji za mlade i obitelji
11. Poticanje ulaganja u predškolsku i obrazovnu infrastrukturu i programe	11.1. Financiranje predškolske infrastrukture 11.2. Financiranje predškolskih programa 11.3. Financiranje rada obrazovnih institucija i stipendije za srednjoškolce i redovne studente

6.5. SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj

SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
12. Promicanje protupožarne i civilne zaštite	12.1. Financiranje programa za protupožarnu i civilnu zaštitu

6.6. SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost

SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
13. Poticanje izgradnje i obnove energetski učinkovite infrastrukture	13.1. Ulaganja u javnu rasvjetu i priključke za električnu energiju
14. Promicanje obnovljivih izvora energije i energetskih projekata	14.1. Ulaganje u OIE kapacitete
15. Promicanje investicija za upravljanje vodnim resursima	15.1. Ulaganja u vodnu infrastrukturu
16. Promicanje investicija za održivo upravljanje otpadom	16.1. Ulaganja u infrastrukturu za upravljanje otpadom 16.2. Sanacija divljih odlagališta 16.3. Promicanje odvajanja otpada i edukacije
17. Upravljanje grobljima	17.1. Izgradnja, održavanje i upravljanje grobljima i vezanim infrastrukturama

SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost – Razvojni projekti

Unutar projekcije proračuna za razdoblje 2022 do 2024 godine u sklopu Mjera povezanih sa specifičnim ciljem 8 prepoznati su razvojni projekti u nastavku:

Naziv projekta	Status	Planirano razdoblje provedbe				Predviđeni trošak provedbe (HRK)
		2022	2023	2024	2025	
GRADSKO GROBLJE KRUVENICA	Spreman za provedbu					20.000.000
RECIKLAŽNO DVORIŠTE (ETAPA 1)	Spreman za provedbu					5.000.000
IZGRADNJA ZATVORENOG BUJIČNOG KANALA	Spreman za provedbu					15.000.000
OBORINSKA I OTPADNA KANALIZACIJA U DIJELU ULICE MIĆE MARCHIJA, ŽRTAVA FAŠIZMA I HANIBALA LUCIĆA - 1. FAZA	Spreman za provedbu					5.000.000
IZGRADNJA SORTIRNICE (ETAPA 2)	Spreman za provedbu					15.625.000
HALA ZA IZDVOJENE KOMPONENTE OTPADA (ETAPA 3)	Spreman za provedbu					5.200.000

Osim navedenih projekata koji su uvršteni u projekciju proračuna, Grad Hvar planira provesti i potencijalne projekte:

- SUSTAV ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA TE VODOOPSKRBA NASELJA MILNA procijenjene vrijednosti 22 milijuna HRK
- SUSTAV ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA TE VODOOPSKRBA NASELJA BRUSJE procijenjene vrijednosti 10 milijuna HRK
- IZGRADNJA OTVORENOG BUJIČNOG KANALA procijenjene vrijednosti 2 milijuna HRK.

6.7. SC 10. Održiva mobilnost

SC 10. Održiva mobilnost	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
18. Unaprjeđenje prometne infrastrukture	18.1.Izgradnja i obnova prometnica 18.2.Ulaganje u infrastrukturu za pomorski promet

6.8. SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
19. Digitalizacija uprave i implementacija IKT rješenja i infrastrukture	19.1.Financiranje implementacije IKT rješenja
20. Prostorno i urbanističko planiranje	20.1.Izrada tehničke dokumentacije i druge aktivnosti prostornog planiranja 20.2.Otkup objekata i zemljišta

Ukupni rok za ostvarenje provedbe svih mjer, odnosno aktivnosti je 2025. godina, a prema hodogramu ostvarena pokazatelja prema tabličnom prikazu u Prilogu.

7. POKAZATELJI REZULTATA MJERA

Kako bi se pratilo rezultate provedbe mjera, definirali su se ključni pokazatelji tijekom godina mandatnog razdoblja. Osnovna ideja je da pokazatelji budu realni, mjerljivi, dostižni i mogući s obzirom na proračunska ograničenja i mogućnosti. Tablica niže sažeto prikazuje vrijednosti pokazatelja prema godinama od 2022. do 2025. godine. Početna vrijednost za pokazatelje je uzeta 2020. godina.

Tablica 20 Tablica pokazatelja

R.B.	Mjera iz provedbenog programa	Pokazatelj rezultata provedbe aktivnosti	Polazna vrijednost	2022	2023	2024	2025
1	Poticanje razvoja poduzetništva i gospodarstva	1) Broj unaprijeđenih objekata poslovne infrastrukture	0	1	2	3	3
2	Zaštita, razvoj i promicanje turizma i povezanih turističkih usluga	1) Ukupan broj turističkih noćenja	516.433	600.000	650.000	650.000	650.000
		2) Broj unaprijeđenih objekata turističke infrastrukture	0	2	3	4	5
3	Zaštita razvoj i promicanje kulturne baštine i kulturnih usluga	1) Broj očuvanih objekata kulturne baštine	0	2	3	4	5
		2) Broj održanih programa i događaja u kulturi	98	100	105	110	115
4	Zaštita, razvoj i promicanje prirodne baštine, biološke raznolikosti i ekoturizma	1) Broj uređenih infrastruktura prirodne baštine	0	0	0	1	2
5	Jačanje institucionalnog kapaciteta i redovno poslovanje lokalne samouprave	1) Broj pripremljenih izvještaja o provedbi akata strateškog planiranja	0	1	2	3	4
		2) Broj educiranih zaposlenika samoupravne jedinice	0	2	2	2	2
		3) Broj projekata JLS kojima je odobreno financiranje EU fondovima	2	3	5	6	8
6	Poticanje ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu i sadržaje	1) Broj financiranih zdravstvenih organizacija	1	1	1	1	1
7	Poticanje ulaganja u socijalnu infrastrukturu i programe	1) Broj socijalno ugroženih osoba čije su se potrebe financirale	6	6	6	6	6
8	Promicanje ulaganja u zabavnu, sportsku i rekreativnu infrastrukturu i programe	1) Broj izgrađene ili obnovljene sportske infrastrukture	9	11	13	15	17

		2) Broj financiranih sportskih događaja i programa	6	8	8	8	8
9	Promicanje izgradnje i ulaganja u javne prostore šire namjene, zelene površine i druge objekte	1) Broj unaprijeđenih objekata društvene infrastrukture	2	2	3	3	4
10	Promicanje demografskih mjera	1) Broj obitelji obuhvaćenih demografskim poticajima	30	35	40	40	40
11	Poticanje ulaganja u predškolsku i obrazovnu infrastrukturu i programe	1) Broj uređenih škola 2) Broj uređenih vrtića 3) Broj novouvedenih programa u obrazovnim ustanovama 4) Broj učenika i studenata koji su primili potporu	1 1 0 20	1 1 1 25	1 1 2 30	1 1 2 35	1 1 2 40
12	Promicanje protupožarne i civilne zaštite	1) Broj financiranih organizacija za suzbijanje požara i civilnu zaštitu	2	2	2	2	2
13	Poticanje izgradnje i obnove energetski učinkovite infrastrukture	1) Broj energetski obnovljene infrastrukture	0	1	2	2	3
14	Promicanje obnovljivih izvora energije i energetskih projekata	1) Broj objekata koji koriste OIE	0	1	2	3	3
15	Promicanje investicija za upravljanje vodnim resursima	1) Uvedeni sustavi oborinske odvodnje u metrima	2.700	3.200	3.700	4.200	4.700
16	Promicanje investicija za održivo upravljanje otpadom	1) Broj saniranih divljih odlagališta 2) Broj uređenih odlagališta 3) Postotak odvojenog otpada u ukupnoj masi komunalnog otpada	0 0 22	1 1 25	1 1 27	1 1 30	1 1 32
17	Upravljanje grobljima	1) Povećanje broja grobnih mjesta 2) Broj uređenih groblja	0 1	0 1	200 2	250 2	300 2
18	Unaprjeđenje prometne infrastrukture	1) Duljina uređenih prometnica (kilometri) 2) Duljina uređenih nogostupa (metri) 3) Broj novih parkirališnih mjesta	47 4.135 400	48 4.335 425	49 4.535 450	50 4.635 475	51 4.900 500
19	Digitalizacija uprave i implementacija IKT rješenja i infrastrukture	1) Implementirana IKT rješenja na području JLS	0	1	2	3	4
20	Prostorno i urbanističko planiranje	1) Broj usvojenih UPU - a 2) Broj ishodovanih građevinskih dozvola	5 0	7 2	8 4	9 6	12 8

8. INDIKATIVNI FINANCIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU MJERA

U nastavku je prikaz ukupnih vrijednosti po pojedinoj mjeri prema godinama:

Tablica 21 Financijski okvir za provedbu mjera

RB	Naziv mjere	Plan za 2022.	Plan za 2023.	Plan za 2024.	Plan za 2025.	UKUPNO
1	Poticanje razvoja poduzetništva i gospodarstva	1.320.000	2.580.000	2.380.000	2.180.000	8.460.000
2	Zaštita, razvoj i promicanje turizma i povezanih turističkih usluga	5.100.000	1.500.000	4.500.000	12.000.000	23.100.000
3	Zaštita razvoj i promicanje kulturne baštine i kulturnih usluga	6.224.770	10.132.600	12.690.000	23.720.000	52.767.370
4	Zaštita, razvoj i promicanje prirodne baštine, biološke raznolikosti i ekoturizma	1.706.000	1.750.000	1.850.000	1.850.000	7.156.000
5	Jačanje institucionalnog kapaciteta i redovno poslovanje lokalne samouprave	8.797.500	8.860.000	14.440.000	14.440.000	46.537.500
6	Poticanje ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu i sadržaje	760.000	30.000	30.000	30.000	850.000
7	Poticanje ulaganja u socijalnu infrastrukturu i programe	1.419.000	1.825.000	2.635.000	3.585.000	9.464.000
8	Promicanje ulaganja u zabavnu, sportsku i rekreativnu infrastrukturu i programe	2.235.000	2.130.000	6.380.000	3.580.000	14.325.000
9	Promicanje izgradnje i ulaganja u javne prostore šire namjene, zelene površine i druge objekte	4.380.000	7.450.000	7.550.000	7.550.000	26.930.000
10	Promicanje demografskih mjera	400.000	250.000	250.000	250.000	1.150.000
11	Poticanje ulaganja u predškolsku i obrazovnu infrastrukturu i programe	6.169.600	6.073.000	6.132.000	6.800.000	25.174.600

12	Promicanje ekoloških i klimatski prilagođenih investicija uz protupožarnu i civilnu zaštitu	2.019.000	2.005.000	2.005.000	2.005.000	8.034.000
13	Poticanje izgradnje i obnove energetski učinkovite infrastrukture	2.100.000	1.750.000	1.700.000	1.700.000	7.250.000
14	Promicanje obnovljivih izvora energije i energetskih projekata	150.000	250.000	300.000	350.000	1.050.000
15	Promicanje investicija za upravljanje vodnim resursima	2.030.000	3.030.000	3.030.000	3.030.000	11.120.000
16	Promicanje investicija za održivo upravljanje otpadom	5.005.000	8.080.000	10.680.000	5.080.000	28.845.000
17	Upravljanje grobljima	4.900.000	5.200.000	5.200.000	5.200.000	20.500.000
18	Unaprjeđenje prometne infrastrukture	4.010.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000	16.010.000
19	Digitalizacija uprave i implementacija IKT rješenja i infrastrukture	100.000	100.000	100.000	100.000	400.000
20	Prostorno i urbanističko planiranje	600.000	500.000	500.000	500.000	2.100.000
	Ukupno	59.425.870	67.495.600	86.352.000	97.950.000	311.223.470

9. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Grad Hvar će na godišnjoj razini kroz razvijene alate pratiti napredak ostvarenja definiranih mjera za razvoj jedinice lokalne samouprave. Set alata će ujedno omogućiti kvalitetnije i pouzdanije praćenje izvršenja proračuna prema definiranim ciljevima, što će donositeljima odluke biti jasan i koristan mehanizam.

Kroz izvještavanje prema nadležnim ministarstvima brinut će se da je obuhvat mjera i aktivnosti jasno povezan sa svim troškovima koje Grad Hvar ostvari u mandatnom razdoblju te da kroz rebalans i nove proračune za svaku godinu bude jasan mehanizam ažuriranja i praćenja provedbenih programa.

Kako bi praćenje bilo kvalitetom osigurano, Grad Hvar ima informatičku i kadrovsку podršku u svim aspektima i fazama praćenja izvršenja i usklađenja s provedbenim programima.

POPIS TABLICA

Tablica 1 Ostvareni prihodi i primitci Grada Hvara za razdoblje 2018.-2020.....	12
Tablica 2 Ostvareni rashodi i izdaci Proračuna Grada Hvara za razdoblje od 2018.-2020....	14
Tablica 3 Proračunski plan Grada Hvara za 2021. godinu	15
Tablica 4 Županijske ceste na području Grada Hvara	18
Tablica 5 Udio pojedinih vrsta cesta	18
Tablica 6 Popis luka i njihov značaj	19
Tablica 7 Kućanstva prema posjedovanju računala i korištenju interneta, Popis 2011.....	26
Tablica 8 Broj kućanstava ovisno o brzini interneta	27
Tablica 9 Naseljenost Splitsko-dalmatinskoj županiji i grada Hvara	29
Tablica 10 Spolno dobna struktura Grada Hvara i SDŽ, popis 2011.	30
Tablica 11 Demografski podaci na području Grada Hvara i SDŽ u 2014. i 2019.	30
Tablica 12 Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu, popis 2011.....	32
Tablica 13 Stanovništvo staro 15 i više godina prema završenoj školi i spolu, popis 2011.. .	32
Tablica 14 Sportski klubovi u gradu Hvaru	39
Tablica 15 Nezaposlenost na razini Grada Hvara i na razini SDŽ za razdoblje 2016.-2020... .	43
Tablica 16 Broj poduzeća i broj zaposlenih na području SDŽ i Grada Hvara	43
Tablica 17 Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu.....	44
Tablica 18 Pokazatelji za izračun indeksa turističke razvijenosti za 2020. godinu	46
Tablica 19 Turistički promet na području Grada Hvara u razdoblju 2016.-2020.	46
Tablica 20 Tablica pokazatelja.....	58
Tablica 21 Financijski okvir za provedbu mjera	60

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1 Gradska uprava.....	10
Grafikon 2 Ukupni prihodi i primitci Grada za razdoblje 2018.-2020.....	13
Grafikon 3 Ukupni rashodi i izdatci Grada za razdoblje 2018.-2020.....	14
Grafikon 4 Prikaz kretanja broja stanovnika u Gradu Hvaru u razdoblju od 1931.-2011.	29
Grafikon 5 Indeks razvijenosti SDŽ i Grada Hvara	42

POPIS SLIKA

Slika 1 Geografski položaj Hvara na karti RH	8
Slika 2 Shematski prikaz dijela vodoopskrbnog sustava otoka Hvara	20
Slika 3 Dostupnost širokopojasnog pristupa	27
Slika 4 Objedinjeni plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture	28

Adresa Hrvatske mornarice 1H
21000 Split
Hrvatska

Tel +385 (0)21 612 673
Fax +385 (0)21 612 672
Email savjetovanje@uhy.hr

UHY SAVJETOVANJE d.o.o. (u nastavku „Firma“) je član UHY Hacker Young International Limited društva sa sjedištem u Londonu, te sačinjava dio međunarodne UHY mreže zakonski neovisnih računovodstvenih i konzultantskih tvrtki. Usluge opisane ovdje su pružene od strane Firme, a ne od strane UHY-a ili bilo koje druge tvrtke članice UHY. Niti UHY niti jedna tvrtka članica UHY ima odgovornost za usluge pružene od strane drugih članica.

© 2021 UHY SAVJETOVANJE d.o.o.